

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Bakalářská práce

Petra Šulcová

Současná křesťanská hudba a její vliv na psychiku člověka

Olomouc 2021

Vedoucí práce: Mgr. Lenka Kružíková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci, dne

.....

Petra Šulcová

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Lence Kružíkové, Ph.D. za odborné vedení mé práce, její čas, věcné připomínky, cenné rady a ochotu při konzultacích.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem současné křesťanské hudby a jejím vlivem na psychiku člověka. Hlavním cílem práce je zjistit, jaké emoční reakce lidé prožívají při poslechu populárních křesťanských skladeb a zdali má tato hudba pozitivní či negativní vliv na náladu posluchačů. Celá práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou uvedeni populární interpreti křesťanské hudby a jejich významná tvorba. Dále je teoretická část zaměřena na hudební psychologii ve spojitosti s křesťanskou hudbou. Praktická část se věnuje analýze populárních křesťanských skladeb a výzkumnému šetření, které zkoumá vliv analyzovaných skladeb na emocionální reakce posluchačů.

Klíčová slova: křesťanská hudba, křesťanští umělci, hudba a emoce, vliv křesťanské hudby

Abstract

The bachelor thesis deals with contemporary Christian music and its influence on the psyche of the human. The primary aim of the thesis is to detect which emotional reactions people experience during listening to popular Christian songs and whether this music has a negative or positive effect on the mood of the listeners. The whole thesis is divided into the theoretical and practical part. In the theoretical part, I introduced popular interprets of Christian music and their significant musical work. Further, the theoretical part focuses on the psychology of music in connection with Christian music. The practical part includes an analysis of the popular Christian songs and a research solution, which examines the influence of the analyzed songs on the emotional reactions of the listeners.

Keywords: Christian music, Christian interprets, music and emotions, influence of Christian music

Obsah

Úvod.....	7
1 Vznik křesťanské hudby	9
1.1 Starověká židovská hudba.....	9
1.2 Hudba Starého zákona.....	10
1.3 Hudba Nového zákona	11
2 Moderní křesťanská hudba	13
2.1 Vývoj křesťanské hudby ve 20. století.....	13
2.2 Hnutí The Jesus Movement a Jesus Rock	15
3 Představitelé současné světové křesťanské hudby	18
3.1 Hillsong Church	18
3.1.1 Hillsong United.....	18
3.1.2 Hillsong Worship.....	19
3.1.3 Hillsong Young & Free.....	20
3.2 Chris Tomlin	21
3.3 Kari Jobe	22
3.4 Lauren Daigle.....	23
3.5 Phil Wickham.....	25
3.6 Skillet	26
3.7 Tauren Wells	28
4 Hudební psychologie v křesťanské hudbě.....	29
4.1 Psychické prožívání křesťanské hudby	30
4.2 Emoce a city v křesťanské hudbě.....	31
4.3 Výrazové prostředky v křesťanské hudbě.....	33
4.4 Vyjádření citů v hudebním díle.....	33
4.4.1 Rytmus	34
4.4.2 Melodie	34
4.4.3 Harmonie	35
4.4.4 Dynamika.....	35
4.4.5 Barva.....	35
5 Metodologie bakalářské práce	38
6 Analýza skladeb.....	41
6.1 Lauren Daigle: Still Rolling Stones	41

6.1.1	Citová reflexe skladby	43
6.1.2	Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem.....	44
6.2	Hillsong UNITED: Scandal of Grace	46
6.2.1	Citová reflexe skladby	48
6.2.2	Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem.....	49
6.3	Chris Tomlin: Reaching For You.....	50
6.3.1	Citová reflexe skladby	51
6.3.2	Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem.....	52
6.4	Phil Wickham: Living Hope	53
6.4.1	Citová reflexe skladby	55
6.4.2	Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem.....	56
6.5	Kari Jobe: Let the Light In	57
6.5.1	Citová reflexe skladby	59
6.5.2	Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem.....	60
7	Shrnutí	61
7.1	Zhodnocení hypotéz	62
	Zhodnocení praktické části	63
	Závěr	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	Přílohy.....	70

Úvod

Se vznikem nových hudebních žánrů a vývojem hudebních nástrojů se začala měnit i hudba duchovní. Kvůli vzniku rokenrolu, již o tradiční duchovní hudbu v protestantských církvích lidé nejevili zájem, a proto se křesťanští umělci rozhodli začít duchovní hudbu tvořit novým způsobem. V této práci se zaměřuji na vývoj nových žánrů ve 20. století a jejich využití v tehdejší křesťanské protestantské sféře, otázku kontroverze a také inspirace umělců. Dále se v práci zaměřuji na dnešní populární interprety, kapely křesťanské hudby, jejich život, uměleckou kariéru, významné úspěchy a také na jejich konkrétní alba a písně. Téma současná křesťanská hudba a její vliv na psychiku člověka jsem si zvolila, neboť se této hudbě již dlouhou dobu věnuji a zajímá mě její vliv na lidské emoce. Ve své práci vycházím z australské studie *Emotional Responses to Music: Interactive Effects of Mode, Texture, and Tempo* od Gregory D. Webstera a Catherine G. Weir.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části se zabývám hudbou starožidovskou a jejím vlivem na dnešní křesťanskou hudbu, vývojem nového křesťanského populárního žánru ve 20. století a současnými představiteli světové křesťanské hudby. Dále se v teoretické části věnuji hudební psychologií a tím, jaký vliv má moderní křesťanská hudba na emoce jejich posluchačů, a to zejména jejími výstavbovými prostředky, jako jsou melodie, harmonie, rytmus, dynamika nebo barva. Lidské emoce jsou velmi proměnlivé a každý může prožít při poslechu písně něco úplně jiného. Mým cílem je zjistit, jak konkrétní hudební prostředky objevující se v populárních křesťanských skladbách působí na psychiku posluchačů a jaké v nich vyvolávají emocionální reakce. Tuto část práce jsem vypracovala za pomoci odborné literatury. V praktické části se věnuji hudební i nehudební analýze pěti vybraných skladeb od současných křesťanských umělců – Lauren Daigle: „*Still Rolling Stones*“, Hillsong UNITED: „*Scandal Of Grace*“, Chris Tomlin: „*Reaching For You*“, Phil Wickham: „*Living Hope*“ a Kari Jobe: „*Let The Light In*“. Na základě hudební analýzy těchto skladeb a za pomoci odborných pramenů, vytvářím předpoklady emocionálních reakcí posluchačů.

V další části pak vycházím ze svého dotazníkového šetření a stanovuji výsledky emocionálních reakcí respondentů v návaznosti na poslech vybraných skladeb. Nestandardizovaný dotazník i notové materiály skladeb jsou obsaženy v přílohách práce.

Cílem práce je zjistit vliv současné křesťanské hudby a konkrétních výstavbových prostředků běžně používaných v této hudbě na emoční stránku posluchačů. Výsledky této práce mohou být přínosné pro hudebníky věnující se křesťanské hudbě a jejímu provozování při Bohoslužbách.

1 Vznik křesťanské hudby

Samotná křesťanská víra vychází z judaismu, jejímž hlavním pramenem je Starý zákon v Bibli, odkud čerpáme podstatné informace. Stejně tak má současná křesťanská hudba kořeny ve starověké židovské hudbě, ze které se pod vlivem nových trendů vyvinula do nynější podoby. Dalším důležitým pramenem, již křesťanským, je Nový zákon, z něhož získáváme informace o uctívání raných křesťanů. Současná křesťanská hudba navazuje na dřívější podobu této hudby, a i dnes využívá stejných námětů pro její vytváření. Hlavním cílem tehdejší židovské i křesťanské hudby, ale také dnešní křesťanské hudby je zpěv spjatý s Bohem a jeho uctíváním.¹

V následující kapitole se zabývám nejdůležitějšími prvky starověké židovské hudby, jejím provedením a využitím tehdejších nástrojů. Dále uvádím podobu hudby ve Starém zákoně, na který navazují zpěvem a hudbou křesťanů Nového zákona.

1.1 Starověká židovská hudba

Počátky židovské kultury se datují na přelom 2. a 1. tisíciletí, kdy byl položen základ nejen pro obecnou křesťanskou kulturu, ale i pro křesťanskou hudební kulturu. Za největší dobu rozkvětu židovské kultury se považuje 10. století př. n. l. za vlády krále Davida a Šalamouna.²

Hudba byla pro židovský národ významná ve společenské, kulturní a náboženské oblasti. Velmi důležitou roli hrála v životech židů oblast duchovní, kdy zpěv nebo hra na nástroj sloužili k uctívání Boha. Nejčastěji se hudba provozovala v chrámu při bohoslužbách, kde převažovala hudba vokální doprovázená dechovým či strunným nástrojem.³

Hudební nástroje starých Izraelců se dnes dělí do tří skupin: strunné, dechové a bicí. V biblických textech nejsou obsaženy žádné zmínky o tvaru či technice hudebních nástrojů, a proto nelze přesně určit, jak tyto nástroje vypadaly. Mezi typické starožitovské nástroje patří kinnor, který je přezdíván jako nástroj krále Davida. Dnes se kinnor překládá jako harfa či citera. Šlo o malý přenosný nástroj, který je v Bibli nejčastěji spojován s postavou mladého pastýře a později krále Davida. Pravděpodobně se vyráběl z cypřišového dřeva. Jiným často uváděným nástrojem ve starém zákoně byl

¹ REDMAN, Matt. *Neuhazitelné uctívání*. Příbram: Křesťanské společenství Příbram, 2003. 36 s.

² NAVRÁTIL, Miloš. *Dějiny hudby*. Ostrava: Montanex, 2013, 26 s.

³ ŠUPOL, Pavel. *Křesťan a hudba*. Olomouc: Jiří Polach, 2008, 16 s.

šofar (zvířecí roh, trubka). Byl to dlouhý roh se zahnutým koncem, který se používal při náboženských příležitostech nebo při svolávání na vojnu. Mezi další používané nástroje patří chasorah (rovná kovová trubka), nebel neboli loutna či harfa (předchůdce lyry), píšťaly a zvonečky. Harfa byla značně rozšířený a oblíbený nástroj, ve starém zákoně lze o ni nalézt 42 zmínek.⁴

Mimo oblasti náboženské byla v židovské kultuře provozována i hudba světská, a to při oslavách a velkých událostech. Při příležitosti svatby se hrálo na nástroje dechové, jako například aulos (flétna), šalmaj, hoboj a jen na pohřbu se smělo hrát na píšťalku. Dále se užívalo bicích nástrojů, mezi které se řadí tof (buben), chřestidla, cimbály či zvonky.⁵

1.2 Hudba Starého zákona

Jedním z nejbohatších zdrojů o tehdejší podobě hudby je Bible, která poskytuje informace o tom, jakým způsobem židé provozovali hudbu při bohoslužbách. Ve Starém zákoně se nachází kniha žalmů, které se dělí do různých kategorií, a to podle jejich ústředního tématu: hymny, díkůvzdání a žalozpěvy. Některé žalmy mají již v nadpise uvedený hudební nástroj, kterým má být přednes žalmu doprovázen. Nejčastěji se v nadpise uvádí heb. *mizmôr* neboli žalm, který značí instrumentální doprovod, běžně harfy. Biblické žalmy zachycují různé náboženské zkušenosti starověkých židů.⁶

Nejčastěji byly žalmy přednášeny v jeruzalémském chrámu při bohoslužbě, a to formou recitace. Přednášející recitoval žalm na jednom tónu a konec verše byl zvýrazněn jednouchou melodií.⁷ Jednalo se tedy o jednohlasý zpěv, který následně ovlivnil vývoj chorálního zpěvu (Gregoriánského chorálu). Židé už ve starověku rozlišovali dva způsoby přednesu, a to antifonální a responsoriální. Při přednesu antifonálním se střídaly dva sbory, které si navzájem odpovídaly, zatímco u přednesu responsoriálního se střídal zpěv sólový se sborem.⁸

Nejnámější starozákonní písní je Šalamounova Píseň písní. Židovská a později i křesťanská tradice připisuje autorství králi Šalamounovi, který ji složil ve svém mládí.

⁴ *Musicologica: HUDBA A SPEV V BIBLIÍ* [online]. 2019 [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <http://www.musicologica.eu/hudba-a-spev-v-biblii/>

⁵ ŠUPOL, Pavel. *Křesťan a hudba*. Olomouc: Jiří Polach, 2008, 16 s.

⁶ *Musicologica: HUDBA A SPEV V BIBLIÍ* [online]. 2019 [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <http://www.musicologica.eu/hudba-a-spev-v-biblii/>

⁷ ŠUPOL, Pavel. *Křesťan a hudba*. Olomouc: Jiří Polach, 2008, 94 s.

⁸ NAVRÁTIL, Miloš. *Dějiny hudby*. Ostrava: Montanex, 2013, 26 s.

I když název knihy nese dvakrát slovo píseň, v textu nelze nalézt, zda byla píseň vůbec zpívána a za jakým účelem. Podle většiny literárních vědců je Píseň písní zamilovanou erotickou lyrickou skladbou, která obsahuje dramaticko-epické prvky.

Nejstarší písní Starého zákona je podle odborníků Debořina píseň v knize Soudců. Hlavními aktéry děje jsou ženy. Za prvé zde vystupuje soudkyně Debora, jejíž postavení je zde nadřazeno nad mužským velitelem. Zprostředkovává zprávu od Boha židům s jasnými pokyny k vítězství v boji. Druhou postavou je žena Jael, která zabije velitele a ukončí tak bitvu. Tento čin je oslavován právě v Debořině písni. Píseň se skládá z osmi částí: úvodní chvála, vzývání Boha, útlak nepřítele, shromáždění izraelských kmenů, bitka u řeky Kišón, smrt velitele Sísera, čekání matky Sísera na návrat syna a epilog.⁹

1.3 Hudba Nového zákona

Hudba a zpěv mají významnou roli i v knihách Nového zákona. Křesťané se i nadále po Ježíšově smrti považovali za součást židovství a používali písně z židovské liturgie. Evangelia obsahují chvalozpěvy, jejichž texty se zachovaly v písemné podobě.

V evangeliu Lukáše se nachází chvalozpěv Marie, který je známý jako *Magnificat*. Marie zde vzdává chválu Bohu, který si ji vybral pro takový úkol. Chvalozpěv připomíná starozákonní texty, obsahuje prvky vděčnosti a má jasný obsah i strukturu. Navzdory židovskému charakteru písně, prvotní církev ji přijala za svou. Text Magnificatu byl později zhudebněn spoustou skladatelů např. O. di Lasseem, G. P. da Palestrinou, C. Monteverdim, J. S. Bachem, A. Vivaldim, W. A. Mozartem, P. I. Čajkovským atd.

Dalším dochovaným chvalozpěvem v evangeliu Lukáše je Zachariášův zpěv, známý jako *Benedictus*. Tento zpěv má podobu prorocství ve formě chvalozpěvu, inspirovaného Duchem svatým. Zachariáš jej pronesl u obřízky svého syna Jana Křtitele. První část obsahuje židovské prvky, ale ve druhé části můžeme vidět stopy křesťanského myšlení. Třetím chvalozpěvem nacházejícím se v evangeliu podle Lukáše je chvalozpěv Simeonův pojmenován jako *Nunc dimittis*. Zpěv je složen ze tří dvojverší, oslavuje Boží spásu, která přišla od narozeného Ježíše, Mesiáše, který přinese světlo všem pohanům.¹⁰

⁹ *Musicologica: HUDBA A SPEV V BIBLIÍ* [online]. 2019 [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <http://www.musicologica.eu/hudba-a-spev-v-biblii/>

¹⁰ Srov. tamtéž

V knize skutků je popisován příběh Pavla a Silase, kteří byli zrovna ve vězení, když začali zpívat Bohu chvalozpěvy. I když není přesně jasné, o jaký typ chvalozpěvů šlo, pravděpodobně zpívali některý ze žalmů, které používaly křesťané i nadále v prvotní církvi. Prvotní církev tedy využívala žalmů při chvalozpěvech a bohoslužbách. „*Nový zákon přináší nový a radikální způsob interpretace žalmů. Jsou vysvětlované ve světle Ježíše Krista, zaslíbeného Mesiáše, který přišel na tento svět.*“¹¹

¹¹ TRSTENSKÝ, František: *Úvod do knihy Žalmov*. Ružomberok: Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2008, 78 s.

2 Moderní křesťanská hudba

Moderní křesťanská hudba je ve světě známá pod názvem „*Contemporary Christian music*“ nebo také „*Gospel music*“ a žánrově se vymezuje jako „*worship music*“ (žánr popové hudby)¹². Vyvíjela se od 60. let 20. století, a to díky tzv. „*Jesus Movement*“. Jak z názvu vyplívá, jedná se o moderní hudbu textově zaměřenou na křesťanskou víru. Ačkoliv je „*Contemporary Christian music*“ jeden celistvý žánr, neznamená to, že jde o jeden hudební styl. Naopak, křesťanská hudba obsahuje rozmanité množství hudebních stylů – Pop, Rock, Folk, Country, Metal, Hip hop atd.

Podle Oxfordského hudebního slovníku je možné moderní křesťanskou hudbu nazvat také jako „*inspirational music*“, která označuje hudební žánr spojující poselství protestantského evangelikalismu s rokenrolem. Evangelikalismus se vztahuje na řadu protestantských skupin, které kladou důraz na znovunarození člověka (spasení), neomylnost Božího slova (Bible), smrt a vzkříšení Ježíše Krista. Dalším typickým rysem je evangelizace – snaha o obrácení ostatních lidí ke křesťanské víře.¹³

2.1 Vývoj křesťanské hudby ve 20. století

V návaznosti na evangelizace založilo The Jesus Movement (Ježíšovo hnutí) v 70. letech 20. století „*Contemporary Christian music*“ jako duchovní alternativu rocku. Umělci jako byli *Children of the day*, *Phil Keaggy*, *Andraé Crouch and the Disciples*, *Barry McGuire* a *Larry Norman* začali skládat písně o Ježíši, které byly odrazem tehdejšího probuzeneckého hnutí a také jejich vírou proměněnými životy. Hudba těchto umělců dostala název „*Jesus music*“ a vyznačovala se jednoduchými až naivními písněmi, které na posluchače působily okouzlejícím dojmem, a to díky horlivosti a vášni jejich autorů. Průkopníci „*Jesus music*“ nerozvíjeli křesťanskou hudbu tradičním způsobem jižanského gospelu, naopak tuto formu naprosto ignorovali a mladí muzikanti zapálení pro Krista začali psát křesťanské písně ve stylu rokenrolu.¹⁴

¹² URQUHART, Colin. *True worship*. Horsham: Kingdom Faith, 2003. 13 s.

¹³MCDOWELL, Amy. *Contemporary Christian Music*. In: Grove Music Online. [online]. 11. února 2013 [cit. 10. 12. 2020]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002234810>

¹⁴POWELL, Mark. *Encyclopedia of contemporary Christian music* [online]. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2002 [cit. 10. 12. 2020]. ISBN 1565636791. Dostupné z: <https://archive.org/details/encyclopediaofco00mark/page/n4/mode/1up>

V 80. letech se „*Jesus music*“ stala součástí multi milionového průmyslu a pod názvem „*Contemporary Christian music*“ vlastnila své časopisy, rádiové stanice, televizní show a začala získávat řadu hudebních ocenění. Svět křesťanské hudby byl najednou méně sužovaný. Velké rozpočty a vysoké produkční standardy se staly jeho běžnou součástí a umělci jako *DeGarmo and Key*¹⁵, *Amy Grant*¹⁶, *Petra*¹⁷ nebo *Stryper* dali křesťanské hudbě naprosto nový a jiný rozměr.¹⁸

Ačkoli křesťanská hudba dosahovala stejné kvality jako hudba světská, jejím autorům se na trhu nedostávalo velkého uznání. Hlavní příčinou nepřízně byla cenzura, která vznikla z ideologického fanatismu, kvůli které byli autoři křesťanské hudby pronásledováni. Přestože mnoho křesťanských umělců začalo vydávat naprosto nekřesťanské písně, ocitli se ve slepé uličce. Kvůli jejich víře byla jejich jména na černých listinách rádiových stanic.¹⁹

Dalším důvodem malé poptávky po křesťanské hudbě byly kromě cenzury obavy z využití této hudby za účelem křesťanské propagace. Většinou byla křesťanská hudba vnímána rádiovými stanicemi, hudebními kritiky, ale také velkou částí jejich fanoušků jako propaganda nebo jako pokus věřících hudebníků získat zadarmo reklamu pro jejich evangelizační účely. Rádiové stanice nebyly příznivci křesťanské populární hudby také proto, že jednoduše křesťanství zrovna nebylo „cool“ a lidé, kteří slyšeli v rádiu skladbu od křesťanského autora, měli okamžitě předsudky vůči samotné rádiové stanici.²⁰

V 90. letech se situace více zkomplikovala. S příchodem alternativního rocku

¹⁵ **DeGarmo and Key** byla křesťanská kapela pozoruhodná jejich prvním křesťanským rockovým albem nominovaným na cenu Grammy. Jejich největšími hity byly *Six, Six, Six*, *Rock Solid*, *Let the Whole World Sing*, *Destined to Win*, *Every Moment*, *Casual Christian* a *If God Is For Us*.

¹⁶ **Amy Grant** je přezdívána jako královna křesťanského popu. Americká zpěvačka, skladatelka a představitelka moderní křesťanské hudby prodala více než 30 miliónů alb po celém světě, vyhrála 6 cen Grammy a získala 22 ocenění Dove Awards. V roce 2006 byla oceněna hvězdou na Hollywoodském chodníku slávy za její příspěvky do hudebního průmyslu. K jejím nejznámějším hitům patří *Baby Baby*, *Father's Eyes*, *The Next Time I Fall*, *El Shaddai*, *Angels* nebo vánoční píseň *Tennessee Christmas*.

¹⁷ **Petra** je obecně považována za nejstarší a nejúspěšnější rockovou křesťanskou skupinu na světě. Vyдалa 20 studiových alb a prodala téměř 10 miliónů kopií. Získala 4 ceny Grammy a 10 ocenění Dove. Jejich největšími hity jsou *The Coloring Song*, *Beyond Belief*, *Adonai*, *Not By Sight*, *Blinded Eyes*, *Hand On My Heart* nebo *Get On Your Knees And Fight Like A Man*

¹⁸ POWELL, Mark. *Encyclopedia of contemporary Christian music* [online]. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2002 [cit. 10. 12. 2020], s. 10. ISBN 1565636791. Dostupné z: <https://archive.org/details/encyclopediaofco00mark/page/n4/mode/1up>

¹⁹ Srov. tamtéž

²⁰ Srov. tamtéž

se někteří křesťanští umělci začali bouřit proti stereotypu hudebního průmyslu. Samozřejmě, i předtím tu byli umělci jako např. *The Choir, Daniel Amos, the Seventy Sevens, LSU, T Bone Burnett*, kteří již delší dobu byli nespokojeni a snažili se radikálními způsoby dosáhnout změny, ale nyní byl zaznamenán daleko větší nárůst tzv. bouřenců. Najednou se stalo pro tyto umělce normálním o sobě říkat „*jsme pouze křesťané, kteří mají kapelu, nejsme křesťanská kapela*“. Hlavním záměrem těchto skupin bylo nebýt zařazováni do paralelního vesmíru křesťanské hudební subkultury. Zprvu se zdálo, že to může fungovat, ale nakonec skupiny typu „*nejsme křesťanská kapela*“ skončily s pár fanoušky mimo křesťanskou hudební scénu.²¹

S příchodem milénia byl poznat jasný rozdíl mezi křesťanskými umělci, kteří se věnovali hudbě kvůli jejich službě a těmi, kteří ji brali jako umění. Tohle nálepkování a kategorizování pomohlo spoustě křesťanských hudebních hvězd zápasit s jejich krizí identity. Ačkoliv někteří autoři používali hudbu primárně jako prostředek pro sdílení evangelia, spousta dalších trvala na tom, že křesťanskou hudbu nedělají. Ve svých dílech píšou o sobě samotných, o tom, kým doopravdy jsou a jakým způsobem žijí, ale protože jsou křesťané, tak někdy jejich písně přináší zjevení i o víře, která je součástí jejich životů a také o nich informuje.²²

2.2 Hnutí The Jesus Movement a Jesus Rock

Na příchod rokenrolu reagovala evangelikánská církev velmi negativně. Podle ní rokenrol kazil mravnost mládeže a sváděl, nejen mládež, k hříšnému životnímu stylu (sexuální promiskuita, party, drogy a alkohol), který byl společností podporován.²³

Avšak nový zvuk kontra kulturního životního stylu představoval pro církev jistou hrozbu. Únavné nápěvy ze zpěvníků a oslavné bohoslužby mohly jen ztěžka konkurovat hudební přitažlivosti rocku. I přestože církev neschvalovala rockové rysy, postupem času je začala zařazovat do svých bohoslužeb. Křesťanští umělci jako Ralph Carmichael a The Imperials pomohli svojí muzikou posunout hranice přijatelnosti rocku do církevní hudby.

²¹ POWELL, Mark. *Encyclopedia of contemporary Christian music* [online]. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2002 [cit. 10. 12. 2020], s. 11. ISBN 1565636791. Dostupné z: <https://archive.org/details/encyclopediaofco00mark/page/n4/mode/1up>

²² Srov. tamtéž

²³ MCDOWELL, Amy. *Contemporary Christian Music*. In: Grove Music Online. [online]. 11. února 2013 [cit. 10. 12. 2020]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002234810>

Jak šel čas a církev přicházela s rockem více do styku, byl položen základ pro nové křesťanské probuzenecké hnutí – *the Jesus Movement* (Ježíšovo hnutí) a nový žánr duchovní hudby – Jesus Rock, který začal být populární pod zkratkou CCM.²⁴

The Jesus Movement se zrodilo v roce 1967, legendárního roku San Franciského léta lásky. Nadšení lidé z Jesus Movement vedli svou službu ke květinovým dětem, žijícím na ulicích, s touhou sdílet s nimi svoji víru. Nejznámější představitel služby na ulicích – *Lonnie Frisbee* sdílel evangelium s masou lidí a díky jeho odlišnému vzhledu a letničním názorům se stal okamžitým hitem. Frisbee si byl vědom toho, že jestli chce církev zasáhnout mládež, nesmí zůstat s hudbou pozadu. Díky jeho službě se jeho církev rozrostla během pouhých 6 měsíců z 200 stálých členů na 2000. Většinou se zapojila mládež, kterou přilákaly bohoslužby s hromadným zpěvem křesťanských písní v novém rockovém žánru. Ačkoli je za otce křesťanského rocku považován Larry Norman, který vydal první CCM album „*Upon This Rock*“ (1969), měl malého předchůdce v podobě *Maranatha! Music*.²⁵

The Jesus Movement dalo významu křesťanského rocku novou tvář. V tehdejším prostředí plném sociálního zmatku, hlásalo *Ježíšovo hnutí* jako základ života víru v Krista a usilovali o spásu lidí. *Larry Norman*, autor známé písně „*Why Should the Devil Have All the Good Music?*“ (1972), hlásal zjevení konce časů a ve své skladbě „*One Thousand Years before Christ*“ (1968) naznačuje, že se čas krátí. Téma konce časů bylo silné natolik, že ovlivnilo i slavného Boba Dylana k přijetí křesťanství.²⁶

²⁴ MCDOWELL, Amy. *Contemporary Christian Music*. In: Grove Music Online. [online]. 11. února 2013 [cit. 10. 12. 2020]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002234810>

²⁵ Srov. tamtéž

²⁶ *Musician Guide, Larry Norman Biography* [online]. 2009 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.musicianguide.com/biographies/1608003665/Larry-Norman.html>

V Texaském Dallasu zorganizoval *Paul Eshleman* festival křesťanské rockové hudby se záměrem šíření evangelia skrze rockovou hudbu, který vyšel na tři milióny dolarů. Na festivalu vystoupila také spousta řečníků, mezi kterými byl hlavním hostem *Billy Graham*. Grahamovi se nejen povedlo oslovit více než 100 000 studentů ze středních i vysokých škol, ale také přesvědčit vedení evangelikánských církví k podpoře křesťanského rocku.²⁷

Když opadla první vlna žánru Jesus Rock na konci 70. let, objevila se nová generace moderních křesťanských umělců. V 80. letech vzbudili velký zájem publika autoři jako Amy Grant a Michael W. Smith, kteří dostali CCM na vrchol popularity. Díky jejich úspěchu se křesťanská hudba posunula do populární kultury, neboť poselství jejich písní bylo pozitivní než zjevně teologické. Ve svých písních se snažili o dvojsmyslnost textu a zobrazovali Ježíše více jako přítele než syna Božího.²⁸

Po roce 1990 se rozjela kampaň zaměřená na metalovou, punkovou a rapovou muziku, která umožnila rozšíření distribuce CCM a nahradila tak některé světské metalová, punková a rapová alba ve velkých obchodních řetězcích. Nejpopulárnější křesťanská metalová kapela Stryper, vydala své první album „*Soldiers Under Command*“ (1984) a v roce 1989 si zajistila publicitu v časopise *Rolling Stone*.²⁹

Ačkoli CCM v jejích nejrůznějších formách často čelila opozici církve, rádiových stanic, nahrávacích společností, a dokonce i fanoušků, nepřestávala se množit a konkurovat dalším hudebním žánrům. V roce 1991 se CCM prodávala více než jazz a klasická hudba dohromady. V roce 2001 tento žánr představoval 7 procent z celkového prodeje hudebního průmyslu.³⁰

²⁷ MCDOWELL, Amy. *Contemporary Christian Music*. In: Grove Music Online. [online]. 11. února 2013 [cit. 10. 12. 2020]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002234810>

²⁸ Srov. tamtéž

²⁹ Srov. tamtéž

³⁰ Srov. tamtéž

3 Představitelé současné světové křesťanské hudby

V této kapitole autorka uvádí významné představitele současné křesťanské populární hudby, kteří v posledních letech produkovali nejvíce alb a také těch, kteří našli oblibu u současné mladé generace. Jedním z největších současných producentů je Hillsong Church, pod kterou patří tři významné hudební skupiny, jejichž písně jsou hrávány ve většině protestantských církví po celém světě. Mezi další představitele současné křesťanské scény patří Chris Tomlin, Kari Jobe, Lauren Daigle, Skillet a další.

3.1 Hillsong Church

Hillsong Church, známá pouze pod názvem Hillsong je australská křesťanská charismatická církev s velkým počtem členů. Byla založena v roce 1983 Brianem Houstonem a jeho ženou Bobbie Houston, kteří zde dodnes plní funkci pastorů. Církev je známá po celém světě, a to díky velké produkci křesťanské hudby a koncertům skupin Hillsong United, Hillsong Worship a Hillsong Young and Free. Hillsong Church má dnes svá sídla i mimo Austrálii, např. v Londýně, Paříži, Amsterdamu, Barceloně nebo New Yorku.³¹

3.1.1 Hillsong United

Tato křesťanská australská skupina vznikla v roce 1998 za účelem služby pro mládež v rámci Hillsong Church. Skupinu tvořilo několik hudebníků z chválicího týmu církve jako např. Reuben Morgan, Marty Sampson, Brooke Fraser a další. Nejprve skupina hrála písně převzaté z kostela, které upravila do rockovějšího stylu, ale časem začala vytvářet své vlastní písně. Darlene Zschech navrhla skupině, konkrétně Reubenovi Morganovi, vydat album s jejich vlastní tvorbou. V roce 1999 vyšlo jejich první album s názvem „*Everyday*“.³² Od té doby Hillsong United vydalo celkem 17 alb.

Mezi současné členy skupiny patří: Taya Smith-Gaukrodger (zpěv), Joel Houston (akustická kytara), Jonathon Douglass (perkuse), Jadwin Gillies (elektrická kytara), Simon Kobler (bicí), Matt Crocker (akustická kytara) a další. Nejznámější skladbou se stala píseň „*Oceans*“ z alba „*Zion*“ (2013), která vyhrála ocenění Dove Awards za skladbu roku, za nejlepší křesťanská představení roku a celá skupina Hillsong United

³¹ Hillsong Church, *THE SOUND OF OUR HOUSE* [online]. 2019 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://hillsong.com/about/>

³² BREATHEcast, *Hillsong United 'Zion' Album Review* [online]. 2012 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.breathecast.com/articles/hillsong-united-zion-album-review-christian-music-news-inspirational-rock-band-5731/>

se stala umělcem roku.³³ V roce 2016 byla skupina jmenována jako „*Top Christian Artist*“ na Billboard Music Awards. Mezi další známé písně skupiny patří např. „*Mighty To Save*“, „*One Way, Jesus*“, „*How Great is Our God*“, „*Scandal of Grace*“, „*Touch the Sky*“ nebo „*Lead Me to the Cross*“.³⁴

Poslední album s názvem „*People*“ vyšlo v roce 2019 a je tak 14. live albem Hillsong United. Album získalo ocenění GMA Dove Awards za nejlepší „worship album“ roku 2019. Obsahuje 12 skladeb jako např. „*Ready or Not*“, „*Might Sound Wild*“, „*Clean*“ nebo *Another in Fire*“.³⁵ Hlavním cílem skupiny bylo složit písně, které sdělí církvi i jednotlivcům to, že jsou vykoupeni a povoláni do příběhu Božího“.³⁶ Součástí poselství „*People*“ je přijmout fakt, že jako lidé děláme chyby, ale i přesto si nás Bůh zamiloval. Frontman skupiny Joel Houston vypráví příběh písně „*As You Find Me*“, kdy mluví z vlastní zkušenosti o tom, jak ztráta sebedůvěry ho dovedla k pochopení vlastní lidské stránky a jak je důležité poznat Boží lásku, víc než cokoli jiného.³⁷

3.1.2 Hillsong Worship

Hillsong Worship je druhou chválicí skupinou Hillsong Church, která je svými písněmi zaměřená na uctívání Boha. Skupina vznikla již roku 1983 v Sydney pod názvem Hillsong Live, ale v roce 2014 přijala název Hillsong Worship.³⁸ Jeho členkou byla po dlouhá léta skladatelka a zpěvačka Darlene Zschech, jejíž píseň „*Shout To The Lord*“ se stala jednou z nejpopulárnějších křesťanských chválicích písní na světě.³⁹ Mezi současné členy patří Reuben Morgan, Brooke Fraser, Marty Sampson, Joel Houston, David Ware, Anie Garratt, Tarryn Stokes a další.⁴⁰

³³ JACKSON, Chere. *Guardian Liberty Voice: Hillsong United Led GMA Dove Awards With Five Wins [Video]* [online]. 2014 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://guardianlv.com/2014/10/hillsong-united-led-gma-dove-awards-with-five-wins-video/>

³⁴ HUFFPOST, *Australia's Hillsong Church Has Astonishingly Powerful Global Influence* [online]. 2013 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/australia-hillsong-church-influence_n_4214660

³⁵ UNITED. *People* [DVD]. Sydney: Hillsong Music, 2018.

³⁶ Eden.co.uk, *People: Hillsong UNITED's new 2019 album* [online]. UK, 2019 [cit. 2021-02-18].

Dostupné z: <https://www.eden.co.uk/blog/worship/people-hillsong-united-s-new-2019-album-p1778766>

³⁷ Srov. tamtéž

³⁸ ALLMUSIC, *Artist Biography by Jason Ankeny* [online]. 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/hillsong-mn0000679370/biography>

³⁹ SWCS Media, *Darlene Zschech Interview* [online]. 2005 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.swcs.com.au/darlene%20zschech.htm>

⁴⁰ ALLMUSIC, *Artist Biography by Jason Ankeny* [online]. 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/hillsong-mn0000679370/biography>

V roce 1988 skupina vydala první album s názvem „*Spirit and Truth*“ a od té doby vydala celkem 46 alb s více než 300 písněmi. Mezi jejich neznámější písně patří „*Mighty to Save*“ (2006), „*Hosanna*“ (2007), „*Desert Song*“ (2010), „*Jesus I Need You*“ (2015), „*What a Beautiful Name*“ (2016). Píseň „*What a Beautiful Name*“ získala roku 2018 ocenění Grammy Award za nejlepší moderní křesťanskou skladbu.⁴¹ V tomtéž roce vydal Hillsong Worship album s názvem „*There is More*“, které obsahuje písně jako „*Who You Say I Am*“, „*The Passion*“ nebo „*Valentine*“.⁴² Skladba „*Who You Say I Am*“ získala v roce 2019 ocenění GMA Dove Awards v kategorii nejlepší křesťanská píseň. V roce 2019 vyšlo album s názvem „*Awake*“, které získalo ocenění GMA Dove Awards za nejlepší křesťanské album roku. Poslední album s názvem „*Take Heart (Again)*“ bylo vydáno v roce 2020 a obsahuje nově upravené písně z předešlých alb. Poslední single vydala skupina v únoru 2021 pod názvem „*Fresh Wind*“.⁴³

3.1.3 Hillsong Young & Free

Nejmladší skupinou Hillsong Church je kapela známá jako Hillsong Young & Free nebo Y&F. Skupina vznikla v roce 2012 za účelem produkce křesťanské moderní hudby pro mládež a prozatím vydala tři alba. Současnými členy jsou Aodhan King, Alexander Pappas, Melodie Wagner, Ben Tan a Renee Sieff.⁴⁴

S touhou oslovit mladou generaci vydalo Y&F v roce 2013 první album s názvem „*We Are Young & Free*“, které zahrnuje dva singly „*Awake*“ a „*Alive*“. Tyto písně si velmi oblíbila právě mladá generace. Zpěvák skupiny, Aodhan King, se o záměru jejich tvorby vyjádřil takto: „*We're trying to create a sound that's going to reach people that haven't heard Christian music before. We're trying our best to make an honest representation of youth and we pray that it would move in ways that it hasn't before and that someone in the far distant part of the earth that hasn't listened to Christian music would come to see them, in a secular way or on Christian video. As well as all the lyrics I pray that there would be a new way - 'cos we're always writing about the same way,*

⁴¹ Hillsong Church, *THE SOUND OF OUR HOUSE* [online]. 2019 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://hillsong.com/about/>

⁴² CROSSRHYTHMS, *Hillsong Worship* [online]. 2021 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: https://www.crossrhythms.co.uk/artists/Hillsong_Worship/26915/

⁴³ ALLMUSIC, *Artist Biography by Jason Ankeny* [online]. 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/hillsong-worship-mn0001084567/biography>

⁴⁴ Hillsong Church, *THE SOUND OF OUR HOUSE* [online]. 2019 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://hillsong.com/about/>

*about Jesus and the truth of what he's doing. I pray the way we formulate lyrics and the way we sing and the melodies will be a new expression of what God is doing. I guess it's like it's been in the past with Darlene, it's a new generation and for us our main goal is to reach people and that's why we're doing what we're doing.*⁴⁵

Žánr hudby Y&F je na pomezí popu a elektro. Ve svých písních zkouší skupina nové zvuky jako např. křik džungle.⁴⁶ Druhé album s názvem „*Youth Revival*“ vyšlo v roce 2016, které bylo nominováno na cenu Grammy. Na albu se nachází písně jako „*Where You Are*“, „*Face to Face*“, „*Real Love*“ nebo „*Only Wanna Sing*“. Poslední album „*All of My Best Friends*“ vzniklo v roce 2020.⁴⁷

3.2 Chris Tomlin

Americký zpěvák a skladatel Chris Tomlin patří k nejúspěšnějším umělcům křesťanské moderní hudby. Spousta lidí nezná jeho jméno, ale každý týden zpívají jeho písně. Chris Tomlin posunul křesťanskou hudbu na místo, kde je uznávaná jak svou uměleckou formou, tak i žánrem. Jeho písně se zpívají a jsou překládány v církvích po celém světě.

Chris Tomlin se narodil 4. května 1972 v Texasu. Mladý Chris dostal od svého otce kytaru a ve svých 14 letech složil první píseň. Po střední škole začal vést chvály na mládežnické konferenci a byl žádaným zpěvákem na dětských táborech v Texasu. Po skončení vysoké školy založil Chris společně s Danielem Carsonem, Mattem Gilderem, Travisem Nunnem a Matthew Meltonem kapelu.⁴⁸ V roce 2001 vydal Chris první sólový projekt, album s názvem „*The Noise We Make*“.⁴⁹ V roce 2002 následovalo album „*Not to Us*“ a roku 2004 vyšlo album „*Arriving*“, které se umístilo na předních příčkách *Billboard Charts*. V roce 2008 založili v Atlantě Chris a Louie Giglio novou církev *Passion City Church*, ve které je Chris vedoucím uctívání. V tomtéž roce vydal

⁴⁵ CROSSRHYTHMS, *Hillsong Young & Free: The latest offshoot of the Australian movement* [online]. 2013 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: https://www.crossrhythms.co.uk/articles/music/Hillsong_Young__Free_The_latest_offshoot_of_the_Australian_movement/52762/p1/

⁴⁶ Srov. tamtéž

⁴⁷ Y&F. *YOUTH REVIVAL* [DVD]. Sydney: Hillsong Music Publishing, 2015.

⁴⁸ *Celebrity Biographies, Chris Tomlin – životopis a čistá hodnota, seznamte se s ním s těmito 5 fakty* [online]. 2019 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://offdranch.com/cs/musicians/7981-chris-tomlin-8211-biography-and-net-worth-get-to-know-him-with-these-5-facts.html>

⁴⁹ ARGYRAKIS, Andy. *OPENINGACTS - Get to know Chris Tomlin. CCM*. Nashville: Salem Publishing, 2001, s. 32. ISSN 1524-7848.

album *Hello Love*, které získalo zlaté ocenění RIAA. O rok později Chris oznámil vydání Vánoční kolekce písní s názvem „*Glory in the Highest: Christmas Songs of Worship*“, které bylo nominováno na cenu Dove za nejlepší Vánoční album.⁵⁰

Jeho nejznámější a nejceněnější album vyšlo v roce 2010 – „*And If Our God Is for Us...*“, za které obdržel cenu Grammy, GMA Dove a ocenění RIAA Gold. Píseň „*Our God*“ byla oceněna cenou Dove a dnes patří mezi nejznámější křesťanské moderní písně v protestantských církvích.⁵¹ Další úspěšné album vyšlo v roce 2013, které nese název „*Burning Lights*“. Na albu jsou písně jako např. „*Whom Shall I Fear*“, „*Lay Me Down*“, „*God's Great Dance Floor*“ nebo „*Awake My Soul*“.⁵²

V roce 2018 byl Tomlin nominován na cenu Grammy s jeho novým albem „*Never Lose Sight*“, které dosáhlo 6. místa na Billboard 200. Zatím poslední album vydal Tomlin v roce 2020 s názvem „*Chris Tomlin & Friends*“.⁵³

3.3 Kari Jobe

Americká zpěvačka a skladatelka křesťanské popové hudby Kari Jobe se narodila 6. dubna 1981 v Texasu. Dnes patří k neznámějším tvůrcům křesťanské popové hudby v ženském zastoupení. Je držitelkou cen Dove Awards a RIAA Gold.⁵⁴

Již v dětství si Kari Jobe zamilovala hudbu a začala zpívat ve svých třech letech. V pěti letech se stala křesťankou a v pozdějším věku vystudovala *Oral Roberts University* v Tulse a *Dallas Baptist University*, kde studovala obor se zaměřením na biblické studie a psychologii.⁵⁵

Proslavila se v roce 2009 jejími skladbami „*Revelation Song*“ a „*Holy Spirit*“, na kterých spolupracovala s dalšími křesťanskými skladateli např. s Chrisem Tomlinem, Paulem Balochem, Edem Cashem, Klausem Kuehnem a Miou Fieldes. Později ji bylo

⁵⁰ ALLMUSIC, *Artist Biography by Mark Deming* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/chris-tomlin-mn0000100575/biography>

⁵¹ Srov. Tamtéž

⁵² ALLMUSIC, *AllMusic Review by James Christopher Monger* [online]. 2013 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/album/burning-lights-mw0002423075>

⁵³ ALLMUSIC, *Artist Biography by Mark Deming* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/chris-tomlin-mn0000100575/biography>

⁵⁴ KARI JOBE, *ABOUT KARI JOBE* [online]. 2021 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.karijobe.com/about>

⁵⁵ Youtube, *Kari Jobe with Sadie Robertson Huff on the Whoa That's Good Podcast* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5bwYzSVq0Ho>

nabídnuto místo vedoucí chval v církvi *Gateway Church* v Texasu, kde působí do dnes i se svým manželem a členem skupiny *Gateway Worship* Cody Carnesem.⁵⁶

V roce 2014 vydala Jobe úspěšné album s názvem „*Majestic*“, které bylo nahráno v divadle *Majestic Theatre* v Dallasu. Album zahrnuje slavnou chválicí píseň „*Forever*“, která získala ocenění RIAA Gold. Co inspiruje Jobe k její tvorbě písní se vyjádřila takto: „*I'm really inspired by brokenness. So often, our lives we deal with are really hard situations. There's a lot of brokenness we deal with in the human race. People are very inspired by songs of hope and that's where I like to write from.*“⁵⁷

Rok 2017 byl pro Jobe úspěšný, a to díky jejímu třetímu studiovému albu s názvem „*Garden*“. Deska obsahuje písně jako „*Heal Our Land*“, „*Lover of My Soul*“ nebo „*Let Your Glory Fall*“. Poslední album vydala v roce 2020 „*The Blessing*“, na kterém spolupracovala se svým manželem Cody Carnesem a také se skupinou *Elevation Song*. „*The Blessing*“ získalo ocenění *Dove Award*, RIAA Gold a v roce 2021 je nominované na cenu *Grammy*.⁵⁸

V prosinci 2019 Kari Jobe společně se svým manželem navštívili amerického prezidenta Donalda Trumpa v Bílém domě, kde se za něj modlili a poté i v Oválné pracovně společně s dalšími hudebníky hrály své písně a chvály.⁵⁹

3.4 Lauren Daigle

Americká skladatelka a zpěvačka, která dosáhla velkého úspěchu velmi rychle i přesto, že je známá velmi krátkou dobu. Během čtyř let své kariéry získala *Grammy* a několik ocenění *Dove Award*, umísťuje se na předních příčkách hitparád a její hlas neoceňují jen věřící, ale má své zastoupení fanoušků i v řadách ateistů.

Lauren Daigle se narodila 9. září 1991 v Louisianě. Zpěvu se věnuje již od raného dětství a byla ovlivněna žánry *zydeco* a *blues*. Ve svých 15. letech onemocněla

⁵⁶ ALLMUSIC, *Kari Jobe* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/kari-jobe-mn0000549197/biography>

⁵⁷ *Daily News Journal*, *Kari Jobe in concert at World Outreach* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/kari-jobe-mn0000549197/biography>

⁵⁸ ALLMUSIC, *Kari Jobe* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/kari-jobe-mn0000549197/biography>

⁵⁹ RELEVANT MAGAZINE, *Kari Jobe And Cody Carnes On Injustice, 'The Blessing' And Their New Album* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.relevantmagazine.com/culture/kari-jobe-and-cody-carnes-on-injustice-the-blessing-and-their-new-album/>

mononukleózou a dva roky nechodila do školy. Snažila se alespoň využít času a chodila na lekce zpěvu. V roce 2010 se zúčastnila americké soutěže „*American Idol*“ a v roce 2012 se dostala do Hollywoodu.⁶⁰

Její první album vydala v roce 2015 pod názvem „*How Can It Be*“, které se ihned objevilo na prvním místě Billboard v kategorii křesťanská alba a také mezi prvními dvaceti místy top alb všech žánrů.⁶¹ V roce 2014 jmenovalo iTunes její první píseň z alba „*How Can It Be*“ jako jednu z nejlepších křesťanských písní roku 2014. V následujícím roce získalo celé album platinové ocenění. Velkých úspěchů dosáhly také písně „*Trust in You*“ a „*Come Alive*“.⁶²

V únoru 2016 vydala Daigle Vánoční desku „*Behold: A Christmas Collection*“ se skladbami jako „*Jingle Bells*“, „*What Child Is This*“, „*Have Yourself a Merry Little Christmas*“, a „*O Holy Night*“.⁶³ O rok později byla vybrána pro nazpívání písně „*Almost Human*“ k filmu *Blade Runner 2049*.⁶⁴

V roce 2018 vydala zatím své poslední studiové album s názvem „*Look Up Child*“ s písní „*You Say*“, která se během krátké doby stala hitem a umístila se na předních příčkách hitparád. O rok později vyhrála Daigle za skladbu „*You Say*“ cenu Grammy v kategorii nejlepší moderní křesťanská skladba/představení. Dále celé album získalo taktéž ocenění Grammy za nejlepší křesťanské album roku. Na albu se také nachází písně „*Still Rolling Stones*“, „*Rescue*“, „*Losing My Religion*“ nebo „*Rebel Heart*“.⁶⁵

⁶⁰ *Hudba křestanu, Lauren Daigle* [online]. 2017 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z:

<http://hudbakrestanu.cz/zahranicni-hudba/pop/lauren-daigle/>

⁶¹ *Apple Music, Lauren Daigle* [online]. 2021 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z:

<https://music.apple.com/cz/artist/lauren-daigle/722177758>

⁶² *CENTRICITY MUSIC, Lauren Daigle – Worship Song of the Year* [online]. 2015 [cit. 2021-02-21].

Dostupné z: <https://centricitymusic.com/lauren-daigle-worship-song-year/>

⁶³ *Crono Caro, Lauren Daigle - životopis, je gay nebo homosexuál, kdo je jejím manželem?* [online]. 2019 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://cronocar.com/cs/musicians/3552-lauren-daigle-8211-biography-is-she-gay-or-homosexual-who-is-her-husband.html>

⁶⁴ *IMDb, Blade Runner 2049* [online]. 2017 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z:

<https://www.imdb.com/title/tt1856101/soundtrack>

⁶⁵ DAIGLE, Lauren. *Look Up Child* [DVD]. Eastbourne: Centricity Music, 2018.

3.5 Phil Wickham

Křesťanský hudební skladatel a zpěvák ze San Diega Phil Wickham je nadšeným umělcem pro rokovou muziku zaměřenou na chvály a uctívání.

Narodil se 5. dubna 1984 do křesťanské rodiny. Vyrůstal se dvěma sourozenci a už ve 13 letech vedl chvály na mládežnických setkáních. Jeho rodiče byli dříve členy kapely Parable, která byla součástí Jesus Movement. Jeho otec se později stal vedoucím chval. Mladého Phila podporovali ve psaní písní a věnování se hudbě. Jeho starší bratr Evan Wickham je také hudebníkem, který působil v Calvary Chapel v Kalifornii jako muzikant a později se stal pastorem církve Park Hill v San Diegu.⁶⁶

V roce 2003 vydal Wickham své první album s názvem „*Give You My World*“. Třetí album „*Cannons*“ bylo inspirováno knihou od C.S. Lewise – Letopisy Narnie, Plavba Jitřního poutníka.⁶⁷ Album zahrnuje píseň „*Jesus Lord of Heaven*“, která byla přeložena do sedmi různých jazyků. V roce 2009 produkoval nové album s názvem „*Heaven & Earth*“, které mělo velký úspěch a umístilo se na předních příčkách Billboard chartu v kategorii popu. Roku 2013 vyšla nová deska pod názvem „*The Ascension*“, která se umístila nejlépe ze všech jeho dosavadních alb na Billboard chart. Součástí tohoto alba byl singl „*This is Amazing Grace*“, která byla nominována na cenu Dove Award. Hned poté byl Wickham donucen z důvodu zranění hlasu svoji kariéru odsunout až do roku 2016, kdy vydal nové album „*Children of God*“ se skladbou „*Your Love Awakens Me*“.⁶⁸

Zatím nejúspěšnější album bylo vydáno v roce 2018 pod názvem „*Living Hope*“, jehož stejnojmenná skladba byla o rok později oceněná cenou Dove Award. v roce 2019 ve spolupráci se skladatelem Mattem Redmanem vydal set Vánočních klasických písní s názvem „*Christmas*“.⁶⁹

⁶⁶ *NEWRELEASE TODAY*, Evan Wickham [online]. 2018 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://www.newreleasetoday.com/artistdetail.php?artist_id=1013

⁶⁷ *STUDENT ACTIVITIES*, Phil Wickham [online]. 2018 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.liberty.edu/campusrec/student-activities/blog/preview-phil-wickham/>

⁶⁸ *ALLMUSIC*, Phil Wickham [online]. 2020 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/phil-wickham-mn0000340006/biography>

⁶⁹ *ALLMUSIC*, Phil Wickham [online]. 2020 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/phil-wickham-mn0000340006/biography>

3.6 Skillet

Americká skupina původem z Memphisu, Skillet, patří mezi nejúspěšnější křesťanské rockové kapely 21. století. Ačkoli je kapela křesťansky zaměřená, má své fanoušky i v řadách nevěřících. Za celou dobu jejího působení prodala více jak 12 miliónů desek a byla nominovaná na cenu Grammy.⁷⁰ Kapela je žánrově zaměřená na křesťanský rock, ale využívá prvků metalu, alternativního rocku, nu metalu, hard rocku nebo také elektronické hudby.

Mezi současné členy patří zpěvák a leader kapely John Cooper s manželkou Korey Cooper, která zde střídá kytaru a klávesy. Na bicí zde hraje neobvykle žena Jen Ledger a posledním členem a kytaristou je Seth Morrison.⁷¹ Skupina byla založena roku 1996 zpěvákem Johnem Cooprem a kytaristou Kenem Steortsem, později se k nim přidal bubeník Trey McClurkin. Skupinu pojmenovali jako „*Skillet*“ (*pánvička*) a hned po prvním měsíci hraní zaujali křesťanskou nahrávací společnost *ForeFront Records*, se kterou nahráli první album „*Skillet*“.⁷²

Do roku 2006 vydali Skillet celkem šest alb. Jejich nejznámější album se slavnými písněmi vyšlo v roce 2009 s názvem „*Awake*“. Na albu se nachází 12 písní, jako např. „*Hero*“, „*Monster*“ nebo „*Awake And Alive*“. Celé album se umístilo na druhé příčce v hitparádě Billboard 200 a získalo platinové ocenění RIAA.⁷³ Co představuje a čím je inspirovaná píseň „*Monster*“, o tom se vyjádřil zpěvák skupiny v časopise *Christianity Today*: „*In a theological sense, the song is about original sin. You are born into the human race, you're guilty or sinful, no matter what you hope to be. „Monster“ is about the fact that there is somebody we know we don't want to be. Some people call it the old man or the old self. That guy wants to creep out when you're driving and somebody cuts you off. You wonder as a Christian, how do I keep it at bay? I liken it to the idea of a '50s*

⁷⁰ *ROCK FOR PEOPLE, Skillet* [online]. 2021 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://rockforpeople.cz/cs/lineup/skillet-2/>

⁷¹ Srov. tamtéž

⁷² *Křesťan a hudba, Skillet* [online]. 2008 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <http://hudba.signaly.cz/interpreti/45-skillet.html>

⁷³ *ALLMUSIC, Skillet* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/skillet-mn0000749571/biography>

horror film of this beast inside you coming alive.“⁷⁴ Nejen že má tato píseň přes 330 miliónů zhlédnutí na YouTube, ale také získala dvakrát platinové ocenění.⁷⁵

Následovalo album „*Rice*“ v roce 2013, které se umísťovalo na prvních příčkách hitparád. V rozhovoru pro „*CCM Magazine*“ popsal John Cooper nové album takto: „*This album feels like a roller coaster ride. We have aggressive tracks, artsy and musical tracks, which is new territory for Skillet. A couple songs are classic American heartland anthems, and a couple songs are signature symphonic-classical rock Skillet. Guitars are dirty and edgier, with absolute shredding solos by Seth.*“⁷⁶ Roku 2016 oznámil Skillet vydání další desky s názvem „*Unleashed*“ se skladbami jako „*Feel Invincible*“, „*Stars*“ nebo „*Back from the Dead*“.⁷⁷

Poslední album „*Victorious*“ bylo vydáno v září 2019, které zahrnuje písně „*Legendary*“, „*Save Me*“ nebo „*Terrify the Dark*“.⁷⁸

⁷⁴ *Songfacts*, *Monster by Skillet* [online]. 2009 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/skillet/monster>

⁷⁵ *YouTube*, *Skillet – Monster (Official Video)* [online]. 2009 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=1mjlM_RnsVE

⁷⁶ *SKILLET, LATEST NEWS* [online]. 2013 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.skillet.com/blog/get-inside-scoup-ccm-magazines-studio-feature-skillet-205361>

⁷⁷ *ALLMUSIC*, *Skillet* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/skillet-mn0000749571/biography>

⁷⁸ Srov. Tamtéž

3.7 Tauren Wells

Americký křesťanský zpěvák a skladatel Tauren Wells našel zalíbení v emotivní taneční popové a R&B hudbě. Nejprve působil jako zpěvák v křesťanské skupině Royal Tailor, která vydala dvě alba a byla dvakrát nominována na cenu Grammy. V roce 2016 se rozhodl pro sólovou kariéru a skupinu opustil.⁷⁹

Tauren Wells se narodil 7. dubna 1986 v Michiganu. V současné době působí jako vedoucí chval v církvi Lakewood Church v Texasu. V roce 2016 podepsal smlouvu se společností *Sony CCM imprint Provident Label Group* a vydal svůj první singl „*Love Is Action*“, po kterém následovalo první sólové EP „*Undefeated EP*“⁸⁰.

Začátkem roku 2017 vyšla skladba s názvem „*Hills and Valleys*“, která se stala hitem křesťanských rádií a později vzniklo stejnojmenné album. Dalším hitem alba se stala píseň „*When We Pray*“. Díky těmto dvěma singlům bylo album „*Hills and Valleys*“ nominované na cenu Grammy za nejlepší moderní křesťanské album.⁸¹

V roce 2020 vydal Wells nové album „*Citizen of Heaven*“, které se umístilo na třetím místě v hitparádě Billboard, získalo ocenění Dove Award a bylo nominované na cenu Grammy roku 2021. Album obsahuje singly jako „*Like You Love Me*“, „*Perfect Peace*“, „*Millionaire*“ nebo „*Famous For (I Believe)*“.⁸²

⁷⁹ ALLMUSIC, *Tauren Wells* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/tauren-wells-mn0002716348/biography>

⁸⁰ CCM MAGAZINE, *Royal Tailor front man Tauren Wells announces solo project* [online]. 2016 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.ccmagazine.com/news/royal-tailor-front-man-tauren-wells-announces-solo-project/>

⁸¹ ALLMUSIC, *Tauren Wells* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/tauren-wells-mn0002716348/biography>

⁸² CCM MAGAZINE, *Tauren Wells Releases Sophomore Album 'Citizen of Heaven'* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.ccmagazine.com/news/tauren-wells-releases-sophomore-album-citizen-of-heaven/>

4 Hudební psychologie v křesťanské hudbě

V literatuře se setkáváme s dvěma termíny této disciplíny: hudební psychologie anebo také psychologie hudby. Avšak u nás je více používaný pojem právě hudební psychologie. Pod označením hudební psychologie je myšlená hraniční disciplína, která se pohybuje mezi muzikologií a psychologií. Předmět jejího zkoumání není zatím jednoznačně určený. Do hudební psychologie bývá často zařazována lidská psychika ve vztahu s každým hudebním projevem, a to kvůli pojetí, které vyplývá ze skutečnosti, že „*všechny hudební jevy mají za jednu ze svých determinant lidskou psychiku*“, tím pádem by se do hudební psychologie řadila veškerá problematika muzikologie, jako např. hledisko estetické, sociologické, historiografické atd.⁸³ Mnohdy jsou však za předmět zkoumání považovány problémy jako např. psychologie hudebních schopností, hudební apercpece nebo psychologická problematika výrazových prostředků.⁸⁴ Hudební psychologie se také odráží v hudbě křesťanské neboť má značný vliv na její posluchače, zejména pak na jejich emoce.

Pokud chceme předmět hudební psychologie křesťanské hudby vymežit, můžeme vycházet ze dvou možných hledisek, která jsou i dnes velmi podstatná pro obecnou psychologii. První hledisko se v obecné psychologii označuje termínem prožívání či prožitky. Jedná se o vnitřní svět člověka, jeho vnitřní stavy. „*Prožívání je nepřetržitý tok psychických zážitků, které probíhají při různých stupních vědomí. Předmětem prožívání je vnější svět a stav vlastního těla a mysli.*“⁸⁵ Tuto oblast je na sobě možné pozorovat introspekci⁸⁶ a člověk je schopen si tuto oblast uvědomovat. Součástí prožívání jsou psychické procesy, které se dělí na tři základní složky. První složkou je poznávací neboli kognitivní proces, jehož součástí je představivost, myšlení a rozum. Druhou složkou je proces emocionální, který zahrnuje emoce a city. Další složkou je proces motivační, jehož hlavním aspektem je vůle. Za druhé hledisko je považováno chování

⁸³ SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 17.

⁸⁴ Srov. tamtéž

⁸⁵ Studentům pedagogiky: *Obecná psychologie*. *Pedagogika.skolni.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://pedagogika.skolni.eu/psychologie/psychologie-2/#5>

⁸⁶ Metoda zkoumání sebe samotného, toho, co probíhá v mysli (sebepozorování).

člověka, ve kterém je obsažena jakákoliv fyzická aktivita či vnější projevy, které lze pozorovat nebo měřit.⁸⁷

Tato dvě hlediska zmínil již americký psycholog Carl Seashore ve své definici „*Hudební psychologie vyvíjí úsilí popsat a vysvětlit hudební prožitky a hudební chování.*“

⁸⁸Podobně tato hlediska vymezil také Ivan Poledňák: „*Psychologie hudby je vědou zabývající se studiem hudebních prožitků (tj. prožitků, jejichž podnětem a obsahem je hudba) a hudebního chování (veškerých mnohotvárných hudebních aktivit člověka). Můžeme ji určit jako vědu o specifických procesech, jejichž „spouštěčem“ a obsahem je hudba. Studuje determinaci (podmíněnost) všech hudebních jevů zákonitostmi lidské psychiky.*“⁸⁹

4.1 Psychické prožívání křesťanské hudby

Jak již bylo řečeno, prožívání patří do jedné ze základních složek lidské psychiky a vědomí. Jednoduše, prožívání představuje vnitřní svět člověka a dělí se na tři kategorie – psychické procesy, psychické stavy a psychické vlastnosti. Jednotlivé psychické procesy, stavy a vlastnosti se v psychice člověka vzájemně prolívají. Za předmět prožívání můžeme považovat svět kolem nás (vnější události, podněty) nebo také vnitřek mysli a psychiky (myšlenky, pocity, imaginace) či stav lidského organismu. Prožitky si člověk může uvědomovat ve vztahu k sobě samotnému nebo je také možné, že si prožívání člověk ne zcela uvědomuje, ale zároveň je velice intenzivní. Člověk si tak neuvědomuje příčinu nebo spojitosti. Z hlediska psychologického jsou prožitky velmi složitým jevem. „*Prožitek tvoří celek, souvislý proud vzájemně propojených dílčích zážitků subjektu.*“⁹⁰ Zde se právě v daném okamžiku setkává prožívání přítomnosti s minulostí i budoucností.

Jedním z umění, které dovede silně působit na psychiku člověka je hudba křesťanská. Dokáže v lidech vyvolat velmi silné emoce, estetické zážitky či hluboce zasáhnout člověka až do jeho samotného základu, a to také proto, že je tato hudba propojena s vírou, která už sama o sobě má na člověka velký vliv. Jednou z možností je,

⁸⁷ Chování a prožívání, psychické procesy, stavy. *Studium psychologie* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/obecna-psychologie/3-chovani.html>

⁸⁸ SEASHORE, Carl. *Psychology of Music*. New York 1967, s. 374.

⁸⁹ POLEDŇÁK, Ivan. *K metodologickým otázkám psychologie hudby*. Hudební věda, 1973, č. 4, s. 278

⁹⁰ SEDLÁK, František., & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 340.

že při zpěvu, hraní či poslechu křesťanských textů a písní v člověku vznikají emoce na základě jejich osobních zkušeností s tím, o čem konkrétní text písně je nebo také, co zrovna v rámci své víry prožívají.

Klíčová je přitom hudební výstavba – melodické a harmonické napětí, výška, rytmus, tempo, agogika, dynamika, ale také zážitky skladatele ze samotného komponování – radost, smutek, očekávání, obdiv. Tyto pocity se pak v člověku propojují s širším zážitkovým polem a spojí se svojí již prožitou minulostí a orientují se i na budoucnost. „*Hudební prožitek jako produkt psychické aktivity vytváří složitou syntézu se zvláštním hudebním obsahem, který je organizován hudebním myšlením.*“⁹¹ Hudební prožitek navazuje na aktivní hudební vnímání a vzniká při kontaktu s hudbou světskou i křesťanskou nebo při hudebních činnostech. Na rozdíl od výtvarného umění má tzv. procesuální charakter – vzniká postupně při odvíjejícím se časovém průběhu hudby. Tento časový průběh je naprosto subjektivní prožitkovou záležitostí, proto se s reálným časem nedá srovnávat. Hudební prožitek zesiluje moment úžasu a údivu, který vzniká při vnímání v neočekávaném okamžiku nebo při hledání něčeho nového. Člověku přináší nové a doposud neprožité pocity, přičemž hudební prožitek má určitou intenzitu, podle které se potom označuje jako ohromení, nadšení atd.⁹²

4.2 Emoce a city v křesťanské hudbě

Velmi významnou roli v životech jedinců mají emoce a city. Současnou psychologií jsou považované za neoddělitelnou složku duševní činnosti. Mezi pojmy emoce a cit je vhodné rozlišovat jejich rozdílnost, vzhledem k jejich vzniku, charakteru a funkci. Český psycholog Milan Nakonečný používá hlavně pojem emoce, které rozděluje na emoce základní (radost, smutek, strach hněv...) a emoce vyšší (estetické, morální, intelektuální). Pojmy emoce a city pokládá za synonyma.⁹³ Na rozdíl od Nakonečného, definuje Josef Linhart emoce a city odlišně. Tvrdí, že emoce jsou součástí uspokojování základních potřeb organismu a vyrovnávání se s okolím. City (tzv. vyšší společenské city) jsou složitými procesy vznikající výhradně u lidí a reagují na podněty z vnitřku i vnějšku.⁹⁴

⁹¹ SEDLÁK, František., & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s 340.

⁹² SEDLÁK, František., & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s 341.

⁹³ NAKONEČNÝ, Milan. *Lidské emoce*. Praha 2000.

⁹⁴ LINHART, Josef. *Základy obecné psychologie*. Praha 1981.

Oblast citů a emocí je oproti psychologii poznávacích procesů málo probádaná a složitá. Hlavním problémem je, že city jsou součástí prožitku, který je komplexní, složitý a nedají se přesně vymezit a objektivně zanalyzovat. Emoce je nutné brát jako komplexní jev, který zahrnuje oblast fyziologickou, zážitkovou, výrazovou a behaviorální.⁹⁵ Mají vliv na všechny části lidské psychiky, projevují se motoricky (mimika, gestikulace), odráží se na chování a postojích jedince a působí i na procesy fyziologické.⁹⁶

Podstata emocí spjatých s křesťanskou hudbou je předmětem mnoha diskusí. Někteří psychologové tvrdí (např. Cooke, 1959), že poslechem hudby vzniká emocionální reakce, která je spjatá se všedními emocemi. Většina výzkumů hudební psychologie předpokládá (např. Hevner, 1936), že při popisování svých emocionálních reakcí lidé použijí jen malé množství emočních výrazů, takové, které vyjadřují naše každodenní reakce, např. radost, smutek, strach, veselost apod.⁹⁷

Svoji vlastní teorii o emocionálním vyjadřování v hudbě vytvořil např. Manfred Clynes, který tvrdí, že existuje určitá oblast emocí spjatých s hudbou. Tyto emoce je možné vyjádřit pomocí motorické formy. Forma sentics, která spočívá v tom, že pohybem prstu se vytvářejí pohybové prostorové vzorce, které odpovídají emocionálním reakcím na hudbu.⁹⁸

Křesťanská hudba působí na lidské emoce rychle a přináší zcela nové emoční zážitky, což může být způsobeno mnoha faktory.⁹⁹ Mnohé výzkumy tvrdí, že existují alespoň tři možnosti, jak může hudba vyjádřit emoce: strukturální očekávání, epizodické asociace a ikonické asociace. Rozlišujeme emoce vnitřní a vnější. Emoce vnitřní může prožívat sám skladatel, a to díky prvkům, které do hudby vložil – vzpomínky na různá místa apod. – tyto emoce odpovídají strukturálnímu očekávání. Emoce vnější nejsou spjaté s vlastní tvorbou a můžeme je zařadit mezi epizodické a ikonické asociace.¹⁰⁰

Během poslechu křesťanské skladby je nutné sledovat průběžné emocionální reakce posluchače s cílem zjistit, jak reaguje na dané části skladby nebo na samotné

⁹⁵ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 170 s.

⁹⁶ SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 343.

⁹⁷ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 171 s.

⁹⁸ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 172 s.

⁹⁹ WOMMACK, Andrew. *Účinky chvály*. 1. vydání. Zlín: Slovo pro každý den, 2009. 23 s.

¹⁰⁰ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 176 s.

základní výstavbové prvky skladby. Nezbytné je také sledovat, zda zamýšlený účinek skladatele opravdu na emoce posluchače působí, kdy se očekávaná emoce dostaví a jak dlouho přetrvává. Emocionální reakce při poslechu křesťanské hudby jsou velmi dynamické a mohou se v průběhu skladby měnit na základě různých změn v hudbě. Takovým pojmem, pro vyjádření okamžitých reakcí, jako jsou pocity *napětí*, *uvolnění*, *překvapení* nebo *potvrzení očekávání*, je proto-emoce. Proto-emoce však nejsou sami o sobě plnohodnotnými emocemi, a aby se jimi staly, musí dojít při poslechu skladby k jiné duševní aktivitě, např. k hodnocení. Pokud posluchač zhodnotí překvapení jako příjemné, může dojít k emoci radosti, naopak pokud posluchač hodnotí překvapení jako nepříjemné, vzniká emoce hněvu.¹⁰¹

4.3 Výrazové prostředky v křesťanské hudbě

Součástí hudebního prožitku posluchače je cit, který je vytvářen hudebně výrazovými prostředky. Podle současné hudební psychologie, estetiky a sémiotiky existuje na jedné straně shoda nebo podobnost mezi znaky sémiotickými a její výstavbou a formou. Na straně druhé existuje modelování citů. Experimenty prokázaly, že se vyskytují paralely mezi výrazovými a výstavbovými prostředky hudby a citovými vnitřními a myšlenkovými procesy člověka (radostné a smutné pocity, citové kontrasty, uklidnění apod.).¹⁰²

4.4 Vyjádření citů v hudebním díle

City mohou být v hudební výstavbě vyjádřeny rozdílnou výškou tónů a také změnou rytmu, např. žal lze vyjádřit dlouhými a hlubokými tóny, radost vysokými, rychlými a rytmickými tóny. V evropské hudbě se používá pro rozlišení citové polarity tonality dur (projev radosti) a moll (projev smutku). Avšak může nastat i obrácená situace, ve které zní dur smutně a moll radostně (např. v písních od Chrise Tomlina: „*Our God*“ či „*Awake my soul*“).

Jedním z významných prostředků působící na emoce člověka je melodie. Melodie nese hudební informaci, kterou vnímáme jako organický celek. Její emocionální i estetický vliv je způsoben výškou a celkovou výstavbou. Vyšší poloha melodie s pohyblivým rytmem vzbuzuje pocity radosti, veselosti. Nesmíme opomenout rozpětí

¹⁰¹ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 181 s.

¹⁰² SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s 347.

intervalů, které je také důležité pro ovlivňování citů. Melodie, která postupuje v malých intervalech působí klidně, na rozdíl od melodie s většími intervalovými skoky. Ty vyvolávají pocity napětí, neklidu a vzrušení. Melodie, která neustále stoupá výš může působit radostně, vzrušeně, ale i útočně. Smutek či sklíčenost mohou vyvolávat malé intervaly sestupné.

Mimo výrazové prostředky působí hudba na emoce také skladatelskými a interpretačními technikami nebo formotvornými principy. Za velmi účinný prostředek v hudbě je považován kontrast, ale také disonance rozvedené do konsonancí nebo změna dynamiky. Aby skladatel posílil emocionální účinnost instrumentace skladby, využívá tónového rozsahu, barvy a techniky různých nástrojů, např. ve skladbě od Kari Jobe: „*Let the Light In*“ či Phila Wickhama: „*Living Hope*“.¹⁰³

4.4.1 Rytmus

Důležitou a nezbytnou součástí křesťanské hudby je rytmus, který lze definovat jako ustálené a řádné opakování viditelných nebo slyšitelných podnětů světlé a tmavé, silné a slabé, pohyb a pauza, přítomnost a nepřítomnost. Co se týče zvuku, můžeme rytmus definovat jedním slovem – puls. Ten můžeme v hudbě *chápat jako pravidelné opakování počítacích dob ve stejných časových odstupech.*¹⁰⁴ Podle Schellenberga, Krysciaka a Campbella mají změny rytmu malý účinek na emoční reakce posluchačů, narozdíl např. od změn výšky tónů.¹⁰⁵ Naopak podle nedávných výzkumů v oblasti muzikoterapie má rytmus emoční, ale i fyzické účinky, kde jsou změny měřitelné v tělesném metabolismu, při dýchání nebo v krevním tlaku.

4.4.2 Melodie

Křesťanská hudba klade velký důraz na melodii, která má sloužit k vyjádření vděku, modlitby nebo svých citů k Bohu. Některé křesťanské písně vyjadřují melodií své poselství nebo příběh. Melodie se vyznačuje řadou tónů různé výšky, které nejvíce posluchače zaujmou. V křesťanských písních bývá často použita stejná melodie u všech slok a pak jiná, často poutavá melodie u refrénu, který se opakuje víckrát, avšak není

¹⁰³ SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s 348.

¹⁰⁴ SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s 137.

¹⁰⁵ WEBSTER, Gregory. a WEIR Catherine. *Emotional Responses to Music: Interactive Effects of Mode, Texture, and Tempo. Motivation and Emotion* [online]. 2005 [cit. 10. 12. 2020]. ISSN 0146-7239. Dostupné z: <https://psycnet.apa.org/record/2005-06447-002>

to pravidlem. Některé skladby zahrnují i most, ve kterém se melodie výrazně liší. Melodie je pro posluchače chytlavá a je první, co si z písni zapamatují. Častokrát si lidé nepamatují tolik text jako melodii a také má ze všech výrazových prostředků na posluchače největší emocionální vliv. Spojení textu s melodií vytváří celek, který je v křesťanské hudbě nezbytný a dodává emocionálnímu působení na síle.

4.4.3 Harmonie

Součástí melodie v křesťanských písních bývá harmonie. Ta vylepšuje celkový hudební dojem, ale také určitým způsobem zvýrazňuje melodii. Harmonie by však během chvalozpěvu či populární křesťanské písni neměla přesáhnout důležitost melodie, pouze ji doplňuje. Harmonie často u posluchačů křesťanských písní vyvolává pocity štěstí, radosti, nadšení a vzrušení, avšak dochází i k negativním emočním reakcím jako jsou pocity smutku, nostalgie nebo napětí.

4.4.4 Dynamika

Samozřejmě součástí křesťanské hudby je dynamika. Pokud chtějí hudebníci navodit u posluchače pocit klidu nebo mu dát prostor pro vlastní myšlenky, tak je hudba tichá. Postupné zvyšování hlasitosti vyvolává u posluchačů pocit napětí a dodává jim energii. Proto většina rychlých a energických písní je hrána hlasitě. Postupným zesilováním a zeslabováním skladby je ovlivněna nálada posluchače. V křesťanských písních je dynamika úzce spjata s tempem dané skladby, většina pomalých písní jsou hrána piano, zatímco rychlé písni jsou hrány forte.

4.4.5 Barva

Důležitým prvkem ovlivňující celkový dojem z křesťanské hudby je barva. Barva je velmi individuální záležitostí, protože na každého posluchače může např. barva hlasu zpěváka působit jinak. Důležitý je také výběr hudebních nástrojů, které se v dané hudbě vyskytují. V křesťanské hudbě hraje hlavní roli vlivu na emoce posluchače barva hlasu zpěváka. Pokud se posluchači barva hlasu zpěváka zamlouvá, vyvolá v něm pozitivní reakci a danou píseň si oblíbí. Některým posluchačům nemusí barva hlasu zpěváku sednout, a proto může mít při konkrétní písni pocit nelibosti a může to vést až k odporu.

Následující tabulka obsahuje konkrétní výrazový prostředek a ním možnou vyvolanou emocionální reakci člověka. Např.: když člověk slyší skladbu v rychlém tempu, může buď prožít pozitivní emocionální reakci radosti, energičnosti či příjemnosti nebo negativní emocionální reakci neklidu, strachu či hněvu. Z této tabulky autorka

vychází v praktické části, kdy na základě konkrétního výrazové prostředku obsaženého ve skladbě autorka určí možnou vyvolanou emoční reakci posluchače. Při poslechu skladby může dojít u posluchače ke dvěma možným emocionálním reakcím – negativním či pozitivním. Na základě výzkumného šetření jsou pak definovány dle tabulky emoční reakce posluchačů na konkrétní výrazový prostředek. Tabulka je sestavena na základě Hudební psychologie od Marka Fraňka.

Prostředek	Stupeň	Vyvolaná emoce - pozitivní	Vyvolaná emoce - negativní
Rytmus	Pravidelný	Klid, energičnost, štěstí, spokojenost, důstojnost,	Neaktivita
	Nepravidelný	Zábava, očekávání	Podrážděnost, neklid, vztek
Tempo	Rychlé	Radost, veselost, energičnost, příjemnost, excitace, aktivita,	Neklid, strach, hněv
	Pomalé	Klid, zasněnost, sentimentalita, vážnost, jemnost, touha, vyrovnanost	Nuda, odpor,
Melodie	Vzestupná	Štěstí, vyrovnanost, důstojnost,	Napětí, neklid
	Sestupná	Energičnost, vzrušení, ladnost	Smutek
Tonalita	Dur	Radost, štěstí, veselost, přitažlivost, energičnost, ladnost, vyrovnanost	Odpor, hněv
	Moll	Zasněnost, klid, příjemnost,	Smutek, napětí, odpor, hněv, agitace, neklid, deprese
	Tonální	Klid, radost	Nuda
	Atonální	Vzrušení	Hněv
	Chromatika	Očekávání	Smutek, hněv
Harmonie	Jednoduchá/konsonantní	Veselost, ladnost, poklid, štěstí, majestátnost, slavnostnost	Nuda, smutek, hněv
	Komplexní/disonantní	Energie, vzrušení,	Agitace, smutek, nepříjemnost, napětí, strach, hněv
Hlasitost	Hlasitá	Radost, veselost, excitace, triumf, intenzita, síla, slavnostnost, nadšení, štěstí	Napětí, hněv, vztek, panika, strach, bolest
	Slabá	Něžnost, klid, požitok, spokojenost,	Melancholie, smutek, strach, nuda, neštěstí
Změna hlasitosti	Velká	Nadšení, očekávání	Vztek, bolest, strach, nepříjemnost
	Malá	Příjemnost, štěstí, aktivita, úleva	Nepříjemnost, neklid, nuda
	Náhlá	Překvapení, zábava, naléhavost,	Strach, nepříjemnost, neklid, panika
	Beze změn	Klid, vážnost, štěstí	Nuda, smutek
Výška tónů	Vysoká	Nadšení, radost, štěstí, požitok, zasněnost, překvapení, triumfálnost	Vztek, nepříjemnost, neklid, strach, panika, napětí, podrážděnost
	Nízká	Klid, slavnostnost, energičnost, příjemnost	Smutek, melancholie, nuda
Změny výšky	Velké	Překvapení, štěstí, příjemnost, energičnost	Vztek, napětí
	Malé	Klid, něžnost	Nuda, odpor, strach, hněv

¹⁰⁶ Tabulka č. 1: Přehled emocí

¹⁰⁶ FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 184-186 s. – tabulka, vlastní zpracování

5 Metodologie bakalářské práce

Cíle bakalářské práce: Hlavním cílem je zjistit, jaký vliv má dnešní moderní křesťanská hudba na psychiku člověka, jaké emoce a nálady v lidech vyvolává a jak na emoce člověka působí konkrétní hudební prvky. Dalším cílem je provést hudební i nehudební analýzu pěti vybraných křesťanských skladeb – Lauren Daigle: „*Still Rolling Stones*“, Hillsong UNITED: „*Scandal Of Grace*“, Chris Tomlin: „*Reaching For You*“, Phil Wickham: „*Living Hope*“ a Kari Jobe: „*Let The Light In*“. Z těchto analýz bude autorka vycházet při formulaci hypotéz a samotného výzkumu.

Předmět bakalářské práce: Moderní křesťanská hudba

Přístup: Kvantitativní.

Prameny: Výzkumná část práce vychází ze studie *Emotional Responses to Music: Interactive Effects of Mode, Texture, and Tempo* od Gregory D. Webstera a Catherine G. Weir¹⁰⁷ a také ze studie z Nového Zélandu *The Emotional Effects of Music on Religious Experience: A Study of the Pentecostal – Charismatic Style of Music and Worship* od Mandi M. Miller a Kennetha T. Strongman.¹⁰⁸

Metody: Analýza vybraných skladeb, nestandardizované dotazníkové šetření.

Průběh výzkumu: Nejprve autorka vybrala pět odlišných křesťanských skladeb k analýze (Lauren Daigle: „*Still Rolling Stones*“, Hillsong UNITED: „*Scandal Of Grace*“, Chris Tomlin: „*Reaching For You*“, Phil Wickham: „*Living Hope*“ a Kari Jobe: „*Let The Light In*“), a to na základě typických moderních znaků křesťanské hudby. Důležitým faktorem u výběru skladeb bylo dbát na vzájemné odlišnosti skladeb – na různé tempo, tóninu, takt, délku a harmonické proměny. Při výběru skladeb bylo zjištěno, že je velké množství populárních křesťanských skladeb napsáno ve čtyřčtvrtečním taktu. Proto se na seznamu analyzovaných skladeb objevuje pouze jedna skladba v jiném taktu, a to v šestiosminovém. Čtyřčtvrteční takt lze považovat za společný znak křesťanských populárních písní. Další zjištěný problém při výběru skladeb byl, že je dostupné pouze

¹⁰⁷ WEBSTER, Gregory a WEIR Catherine. *Emotional Responses to Music: Interactive Effects of Mode, Texture, and Tempo. Motivation and Emotion* [online]. 2005. ISSN 0146-7239. Dostupné z: <https://psycnet.apa.org/record/2005-06447-002>

¹⁰⁸ MILLER, Mandi a STRONGMAN, Kenneth. *The Emotional Effects of Music on Religious Experience: A Study of the Pentecostal-Charismatic Style of Music and Worship. Psychology of Music* [online]. 2016

malé množství hudebních materiálů (noty). Proto byl také výběr skladeb k analýze velmi zúžen na základě osobních zkušeností autorky.

Hudební analýza skladeb probíhala na základě audio nahrávek a také z notových materiálů, které bylo nutné zakoupit (nejsou volně přístupné). V části hudební analýzy se autorka soustředila na rozbor melodie, harmonie, formy a další zajímavé prvky skladby, které ovlivňují lidskou psychiku, zejména emoce posluchače. Dále se autorka zabývala nehudební analýzou, kde zkoumala charakter, náladu písně a její vliv na emoce posluchače. Autorka při citové reflexi skladeb vycházela z tabulky emocí v teoretické části. Na základě těchto analýz byl vytvořen nestandardizovaný dotazník vycházející z předpokládaných emočních reakcí posluchačů na konkrétní prvky skladeb a stanovených hypotéz.

Dotazníkový průzkum probíhal od 9. 4. 2021 do 16. 4. 2021 za účasti dvaceti respondentů. Průzkum probíhal po malých skupinách účastníků, kteří vyplňovali dotazník za přesných instrukcí autorky. Autorka použila audio nahrávky, z nichž pouštěla ukázky respondentům a ti měli za úkol do dotazníku zapsat své konkrétní emoce.

Na základě vyhodnocení dotazníků byly ke každé skladbě vypracovány výsledky emočních reakcí respondentů, ty jsou udány v procentech. Autorka zde vychází z otázek, které byly sestaveny na základě hudebních analýz každé jednotlivé skladby. Autorka sestavila otázky tak, aby poznala, jak konkrétní změny či prvky v jednotlivých skladbách působí na emoce posluchačů.

Na konci praktické části je vypracován souhrn obecných výsledků z dotazníkového šetření a zhodnocení hypotéz. Notový materiál je přiložen do příloh na CD.

Limity: Výzkumná část kombinuje prvky ze studií G. D. Webstera, C. G. Weir a M. M. Millera a K. T. Strongmana, které posuzují emocionální účinky tóniny, tempa, melodie, harmonie a hudebních frází křesťanské hudby. Na základě této literatury autorka vytvořila následující výzkumné otázky a hypotézy. V práci se neobjevují žádné konkrétní údaje o respondentech. Výzkumného šetření se účastnilo dvacet respondentů a výsledky jsou vázány pouze na ně.

Výzkumné otázky:

Mají křesťanské skladby pozitivní vliv na náladu posluchačů?

Jaké tempo křesťanských skladeb má pozitivní vliv na emoce posluchačů?

Jaká tónina křesťanských skladeb má negativní vliv na emoce posluchačů?

Hypotézy:

Hypotéza č. 1

Vybrané křesťanské skladby ovlivní pozitivně náladu posluchačů.

Hypotéza č. 2

Rychlé tempo vybraných křesťanských skladeb vyvolá u posluchačů pozitivní emoce.

Hypotéza č. 3

Pomalé tempo vybraných křesťanských skladeb vyvolá u posluchačů negativní emoce.

Hypotéza č. 4

Vybrané křesťanské skladby v tónině durové vyvolají u posluchačů pozitivnější emoce než skladby v mollové tónině.

6 Analýza skladeb

V této části práce se autorka věnuje analýze pěti vybraných křesťanských skladeb, viz. tabulka níže. Na základě těchto analýz byl vyhotoven nestandardizovaný dotazník, z jehož výsledků byly vyhotoveny závěry emočních reakcí posluchačů.

Pořadí	Interpret	Název skladby	Takt	Tempo	Tónina	Délka písně	Harmonické proměny
1.	Lauren Daigle	Still Rolling Stones	4/4	100	e mi	4:02	7
2.	Hillsong UNITED	Scandal of Grace	6/8	125	C dur	4:07	5
3.	Chris Tomlin	Reaching For You	4/4	140	D dur	4:37	4
4.	Phil Wickham	Living Hope	4/4	72	Es dur	5:26	6
5.	Kari Jobe	Let The Light In	4/4	75	E dur	7:38	5

Tabulka č. 2: Seznam analyzovaných skladeb

6.1 Lauren Daigle: Still Rolling Stones

Skladba *Still Rolling Stones*¹⁰⁹ byla vydána 10. dubna 2020 jako single z alba *Look Up Child*. Délka písně je 4:08 minut, v originále je zapsaná v tónině e moll, a to ve čtyřčtvrtečním taktu. Tempo písně je 100 úderů za minutu. Žánrově se skladba řadí do R&B/soulu. V následujícím schématu je znázorněna její forma:

Zde můžeme vidět jednoduchou pravidelnou formu popové skladby složenou z krátkého intra, dvou slok, tří refrénů, jednoho bridge a outra. Píseň začíná intrem

¹⁰⁹ Audio ukázka dostupná z: <https://www.youtube.com/watch?v=PQZNCzcf08E>

v tempu 100 úderů za minutu, které se v bridgi zpomalí na 96 úderů za minutu. V refrénu 3 se opět vrací k tempu 100, avšak v následujícím outru končí píseň v tempu 76 úderů za minutu.

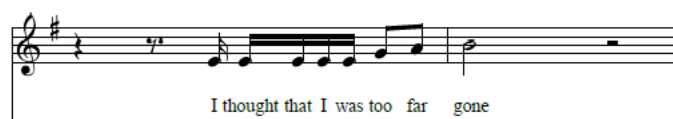
Nejdůležitější složkou celé písně je její text a melodie, která je spjata s barvou hlasu zpěvačky. Melodie ve sloce je založena na 2 jednoduchých motivech, které se opakují v každé sloce. Celkový rozsah melodie ve sloce je na tónech od e1 do h1. Na prvním melodickém motivu je založena první i druhá část obou slok. Melodie je zde sestupná, což na posluchače může působit energicky a vyvolat určité napětí.

Uprostřed a na konci sloky se vyskytuje druhý motiv založený na střídání dvou tónů – g1 a e1. Zpěvačka zde zpívá *Rise up*, které následně opakují další dva ženské vokály a pokračují až do refrénu. Tento motiv se objevuje v obou slokách.

Melodie v refrénu je taktéž založena na dvou hlavních jednoduchých motivech, avšak odlišných od zbytku skladby. Rozsah melodie v refrénu se od sloky výrazně neliší, pohybuje se v rozmezí tónů od d1 do c2. Hlavní melodie je zde doprovázena dvěma vokály, které vyplňují pozadí celého refrénu motivem *You're still roll - ing stones*.

Naprosto odlišnou a nejdelší částí písně je bridge, kde se melodie skládá z zcela nového motivu. Tento motiv je založen na stoupající melodii, která může vyvolat

u posluchače neklid nebo naopak pocit vyrovnanosti, a to i díky sníženému tempu. Následný návrat do refrénu může uvést posluchače opět do klidu a pocitu energie.

Ve skladbě se objevuje celkem sedm harmonických proměn. Nejzajímavější částí je refrén, ve kterém se objevuje šest harmonických proměn, ty jsou znázorněny v následující tabulce.

Refrén										
Takt	15		16		21	22	23	24		25
Akord	e mi	C dur	D dur	b mi	a mi	G/B	C dur	D dur	B7/D#	e mi
Harmonie	T	VI	VII	D	S	III 6	VI	VII	D7	T

Tabulka č. 3: Harmonické postupy refrénu skladby *Still Rolling Stones*

Akordy z taktu 15 a 16 jdou ve stejném pořadí za sebou až do taktu 20, tedy střídá se tónika, šestý a sedmý stupeň a dominanta. V taktu 21 vidíme změnu kdy se z dominanty přechází na subdominantu. Konec refrénu je tedy zcela odlišný od jeho začátku. V taktu 22 dochází ke změně ze subdominanty na sextakord třetího stupně, následuje šestý stupeň a v taktu 24 se ze sedmého stupně přechází na dominantní kvintsextakord se zvětšenou tercií. Celý refrén je uzavřen tónikou. Nezbytné je také zmínit, že akordy b moll a B dur jsou zde pojmenovány západním značením, jedná se tedy o naše h moll a H dur.

6.1.1 Citová reflexe skladby

Skladba *Still Rolling Stones* rozhodně není typickou chválicí písní, která by sloužila k uctívání při Bohoslužbě. Hlavním důvodem není hudební stránka písně, ale spíše text, který není zaměřen na uctívání, a proto je tato skladba určena spíše na koncerty. Ve skladbě se autorka snaží poetickým způsobem vystihnout biblickou událost, kdy byl Ježíš ukřižován a poté vstal z mrtvých. V další části písně autorka tuto událost vztahuje na svůj vlastní život a popisuje její hlavní důsledek.

Skladba je od začátku velmi rytmická, energická a vzbuzuje i malé emoční napětí, posluchače tak může povzbudit k tanci. V této skladbě je hlavním tahounem hlas zpěvačky, který také jako první zaujme posluchače. Působí energicky, má v sobě určitý

„drive“, který vede skladbu dopředu, a proto budí celkově pocit veselí a spokojenosti. K emocionální změně může dojít v refrénu, který i přesto, že je stále rytmický a energický, může vzbudit pocity melancholie a smutku. K nejviditelnějšímu rozdílu však dochází v bridgi, ve kterém přestávají hrát bicí, do popředí se dostává zvuk smyčců a krásně vynikne mollová tónina. Zde je patrná největší emocionální změna, kdy posluchač může prožívat smutek až úzkost, pocit melancholie, vyvolání nějakých vzpomínek či zasněnost. Tato část skladby působí na emoce velmi intenzivně až tak, že vyvolává napětí, které se uvolní při návratu do refrénu.

Celkově je píseň líbivá a pokud někoho vyloženě neodradí hlas zpěvačky, tak ji bude hodnotit kladně. Rozhodně nepatří ke skladbám, které vzbuzují v posluchačích nudný dojem.

6.1.2 Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem

Při poslechu skladby *Still Rolling Stones* hodnotilo 20 respondentů konkrétní části a prvky ze skladby na základě svých emocí, které se v průběhu výzkumu měnily. Následující výsledky z dotazníkové šetření jsou udány v procentech.

Melodie sloky vyvolala u 65 % respondentů pozitivní emoce. Někteří respondenti tyto emoce pojmenovali jako příjemné, veselé a energické. U 35 % respondentů melodie sloky vyvolala spíše negativní emoční reakce, např. leknutí, rozpaky, rozrušení či nespokojenost.

Barva hlasu zpěvačky vyvolala u 75 % respondentů pozitivní emoce – příjemné, energické, krásné. Na dalších 25 % respondentů působil hlas zpěvačky negativně. Respondenti jmenovali negativní emoce jako nepříjemnost, naléhavost nebo napjatost. Další hlasy objevující se ve skladbě působily na 60 % respondentů pozitivně a zbylých 40 % respondentů pociťovalo negativní emoce. Někteří respondenti pocítili negativní emoce jako rozpaky, rozrušení, mrazení nebo naopak pozitivní emoce např. příjemnost, dokonalost či nabuzení.

Zpomalení v části bridge působilo na 40 % respondentů pozitivně a na 60 % negativně. Respondenti pocítili negativní emoce jako smutek, nudu či napětí. U respondentů s pozitivní reakcí se vyskytovaly emoce jako uvolnění, pokoj, něžnost, klid či vyvolání vzpomínek.

Melodie v části bridge působila na emoce 60 % respondentů pozitivně a na 40 % negativně. Byly zaznamenány pozitivní emoce jako příjemnost, štěstí a očekávání. Naopak se také objevily negativní reakce jako melancholie, pochmurnost či smutek.

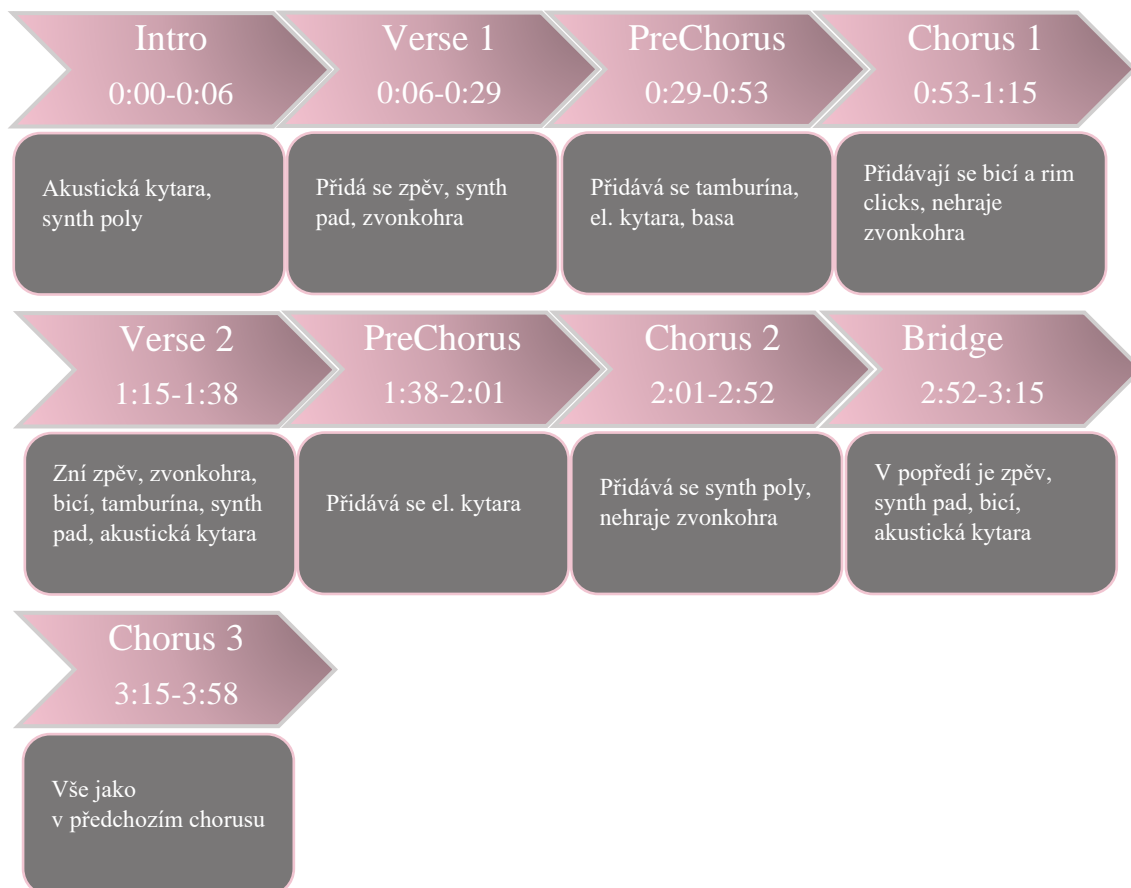
Návrat z části bridge do refrénu vyvolal u 70 % respondentů pozitivní emoční reakce, jako např. uvolnění, energie, rozveselení, optimismus. U zbylých 30 % respondentů se vyskytly negativní emoční reakce, které pojmenovali jako zmatenost či neklid.

Tempo skladby vyvolalo u 95 % respondentů pozitivní emoční reakci, a to hlavně pocity energičnosti, popuzení k tanci, akčnost, veselí. Pouze 5 % respondentů pocítilo negativní emoci.

Tónina skladby vyvolala u 65 % respondentů negativní emoční reakci, a to převážně smutek či pochmurnost. Dalších 35 % pocítilo uklidnění nebo příjemné napětí.

6.2 Hillsong UNITED: Scandal of Grace

Skladba *Scandal of Grace*¹¹⁰ vyšla v originále v tónině C dur v šestiosminovém taktu. Její tempo odpovídá 125 úderům za minutu. Celková délka písně je 4:07 minut. V následujícím schématu je znázorněna forma skladby, včetně časových úseků a vyskytujících hudebních nástrojů:

Ve schématu můžeme vidět jednoduchou formu populární písně, kdy se střídá sloka, pre chorus a refrén. Forma je tedy pravidelná. Mezi chorus 3 a chorus 4 je vložen krátký bridge, který slouží jako přechodná část, kde má umělec prostor vyjádřit své city a plynule gradovat až do dalšího refrénu a úplného konce. Délka skladby se pohybuje kolem 4 minut. Části skladby se liší díky zvukomalbě použitých nástrojů, které se v každé části mění. Dále velkou roli hraje melodie a dynamika, které určují hlavní rozdíly mezi částmi, ale také rozlišně působí na emoce posluchačů.

Melodie je v každé části písně odlišná. Obecně lze říct, že se v melodii často vyskytují větší intervalové skoky, které mohou vyvolat u posluchače pocity uklidnění,

¹¹⁰ Audio ukázka dostupná z: <https://www.youtube.com/watch?v=GpsjgdLRf7E>

překvapení, ale také napětí. Sloka začíná ladně, klidně až něžně a je založena na dvou jednoduchých motivech. Celá sloka se pohybuje na tónech v rozmezí od c1 do a1.

Nejvýraznější motivy z celé skladby se vyskytují v refrénu a bridgi. Refrén se pohybuje na tónech mezi g1 a g2, bridge na tónech mezi a1 – g2 – melodie zpěvu refrénu a bridge je tedy nejvýše z celé písně. Skladba také obsahuje řadu větších intervalových skoků, které jsou pro zpěváka obtížnější. Největší intervalový skok se vyskytuje hned na začátku refrénu a jde o velkou sextu směrem dolů.

Ústředním motivem celého bridge je *It's all because of you, Jesus*. V této části se vyskytuje další intervalový skok, tentokrát o čistou kvintu směrem nahoru.

Harmonie skladby je tvořena z pěti akordů, tedy z pěti harmonických funkcí – tóniky, dominanty, subdominanty, šestého a třetího stupně (akordy C dur, G dur, F dur, a moll a e moll). V každé části skladby je však obsažen jiný harmonický postup. Všechny části skladby začínají na tónice, kromě pre chorusu, který začíná na třetím stupni, tedy akordu e moll.

Pre chorus										
Takt	11	12	13	14	15	16	17	18		
Akord	e mi	F	C	e mi	F	C	G	a mi	F	F
Harmonie	III	S	T	III	S	T	D	VI	S	S

Tabulka č. 4: Harmonické postupy pre chorusu – Scandal Of Grace

V pre chorusu se střídá třetí stupeň, subdominanta a tónika, až v taktu 15 vidíme výkyv do dominanty, která přechází do šestého stupně a celý pre chorus končí subdominantou, na kterou navazuje refrén.

Chorus										
Takt	19	20	21	22	23	24	25		26	
Akord	C	C	G6	G6	F	F	C	F	a mi	F
Hamonie	T	T	D6	D6	S	S	T	S	VI	S

Tabulka č. 5: Harmonické postupy chorusu – *Scandal of Grace*

Chorus začíná na tónice, kterou střídá dominanta s přidanou velkou sextou, po ní následuje subdominanta, tónika, opět subdominanta, šestý stupeň a celý chorus taktéž končí na subdominantě.

6.2.1 Citová reflexe skladby

Skladba *Scandal Of Grace* je zpočátku klidná, působí ladně, snivě a něžně. Svým textem je zaměřena na milost, která je ústředním motivem této písně. Refrén skladby působí jako určité vyznání, vyvolává pocit touhy a bezpečí. Od druhé sloky začíná skladba jemně gradovat, což může posluchače přivést k napětí, excitaci a v následujícím refrénu lze pocítit radost, štěstí, spokojenost a sílu. Celá skladba vyvrcholí v části bridge, který působí slavnostně a může lidi emocionálně posílit. Tato píseň může v lidech vyvolat pocity odpuštění, povzbuzení a přivést je do pravého uctívání.

Tuto skladbu je možné hrát při Bohoslužbách, neboť je svým textem zaměřena na chvalozpěv a uctívání. Celkově je skladba velmi sentimentální a na některé jedince působí velice intenzivně. Hlavním záměrem této skladby je dotknout se srdcí lidí, dodat jim sílu a povzbuzení. Tento záměr skladba určitě splňuje.

Forma této písně je jednoduchá a je ve středním tempu. Pro náročné posluchače proto může píseň být spíše unavující a vyčerpávající místo toho, aby jej posilnila. Záleží na konkrétním posluchači, na tom, v jakém je zrovna rozpoložení a také na tom, co při skladbě upřednostňuje – zdali text, či hudbu. Při poslechu této skladby je nutné propojit text s hudbou, neboť jdou ruku v ruce. V tomto případě je text sám o sobě velmi emoční a hudba konkrétní emoci znásobuje.

6.2.2 Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem

Při poslechu skladby *Scandal Of Grace* hodnotilo 20 respondentů konkrétní části a prvky skladby na základě svých emocí, které se v průběhu výzkumu měnily. Následující výsledky z dotazníkové šetření jsou udány v procentech.

Rozdíl ve výšce melodie v části sloky a refrénu působil na 80 % respondentů pozitivně a 20 % negativně. Objevily se pozitivní emoční reakce jako pocit klidu, dojetí, pohody, probuzení či vášně. Respondenti s negativními reakcemi pocítili nudu, či nepříjemnost.

Barva hlasu zpěváka vyvolala u 60 % respondentů pozitivní emoce a u zbylých 40 % negativní. Respondenti s pozitivními emocemi zaznamenali pocity příjemnosti, jemnosti a důvěry na rozdíl od respondentů s negativními emocemi, kteří pocítili smutek, či nepříjemnost.

Přechod ze sloky na refrén působil na 65 % respondentů kladně – měli pocity dojetí, naděje, zamilování, osvěžení či radosti. Zbylých 35 % respondentů pocítilo smutek nebo zklamání.

Intervalový skok v části bridge působil na 75 % respondentů pozitivně, pocítovali emoce jako povzbuzení, vděčnost, veselost. 25 % respondentů pocítilo nudu nebo melancholii.

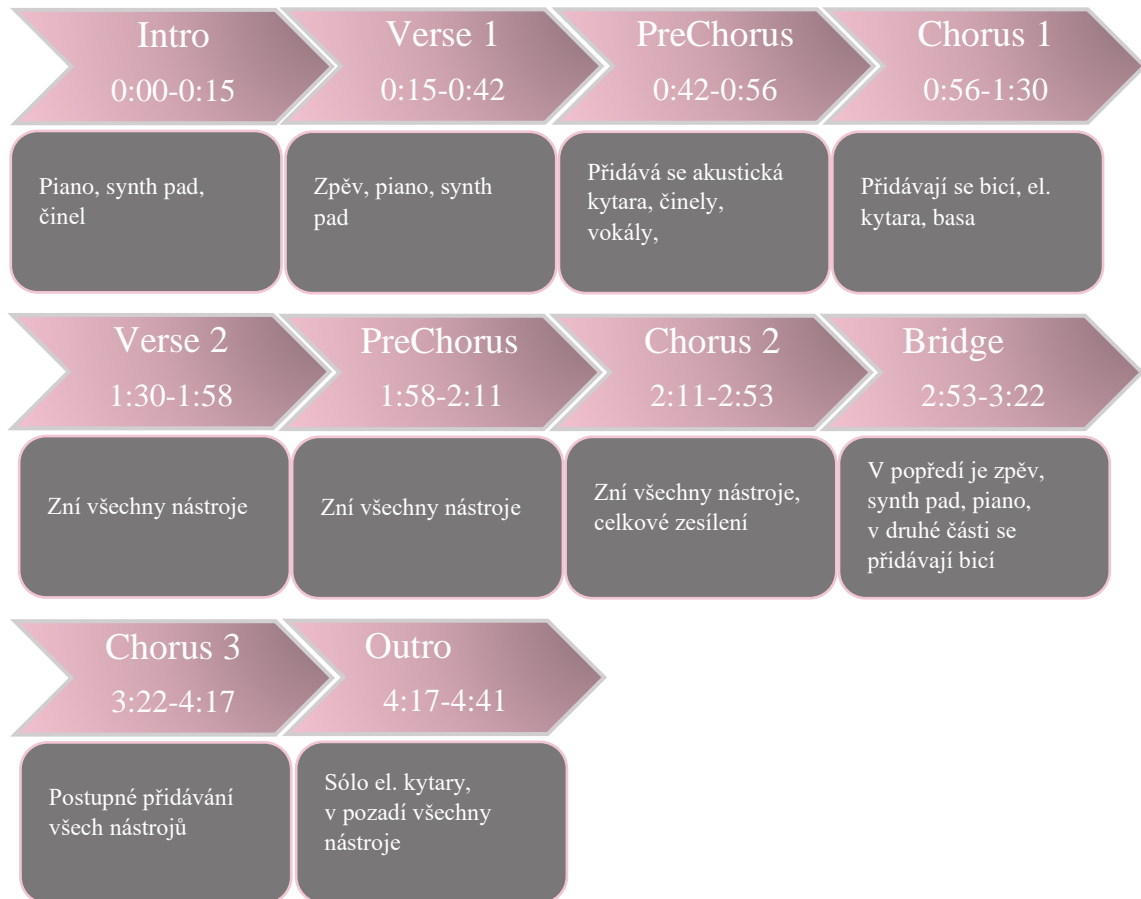
Složení nástrojů hrajících během skladby vyvolalo u 65 % respondentů pozitivní reakce – oživení, probuzení, klid, příjemnost, ladnost. 35 % respondentů pocítovalo nudu či neklid.

Tónina skladby působila na 90 % respondentů pozitivně. Převážně pocítovali radost, příjemnost a štěstí. Zbylých 10 % pocítilo nudu.

Tempo skladby vyvolalo u 75 % respondentů pozitivní emoce, a to převážně radost, pohodu nebo chuť k tanci. 35 % respondentů pocítovalo nudu či únavu.

6.3 Chris Tomlin: Reaching For You

Skladba *Reaching For You*¹¹¹ je napsána ve čtyřčtvrtečním taktu v tónině D dur v tempu 140 úderů za minutu. V následujícím schématu je znázorněna její forma, časové údaje a u každé části konkrétní nástroje, které zde hrají.

Ve schématu můžeme vidět jednoduchou pravidelnou formu, ve které se střídá sloka, pre chorus a refrén. Na začátku skladby se nachází intro, dlouhé 15 vteřin, a konec skladby uzavírá outro. Mezi refrén 2 a 3 je vložen bridge, který zde působí jako přechodná část z jednoho refrénu k dalšímu. Celková délka skladby je 4:41 minut.

Rozsah tónů melodie celé skladby se pohybuje od a1 do a2. Ve sloce a pre chorusu se melodie pohybuje na tónech a1 až fis2, přičemž v pre chorusu se vyskytují větší intervalové skoky, mnohdy až o velkou sextu. Refrén se pohybuje na tónech mezi h1 a a2 a je tak nejvýše položenou melodií z celé písně. Melodie refrénu je pro posluchače velmi chytlavá a dobře zapamatovatelná, a to díky dvěma hlavním motivům, které zde vyskytují a působí jako tzv. „hook“. V prvním motivu se zpívá *I know what I'm reaching for* – opakuje se dvakrát za sebou. Druhým motivem je reakce na první motiv, ve kterém

¹¹¹ Audio ukázka dostupná z: <https://www.youtube.com/watch?v=f7pV71J9aI0>

se zpívá *I'm reaching for you* – taktéž se opakuje dvakrát za sebou, přičemž melodie klesá. V druhé části refrénu se vyskytuje stejný motiv melodie, avšak na jiný text – *I know what I'm living for a I'm living for you*.

V celé písni je důraz kladen na rytmus, který je zde tečkovaný. Dalším důležitým prvkem během celé skladby je její dynamika, která je proměnlivá v závislosti na konkrétní části. Skladba začíná v mezzopianu a mění se v refrénu na forte – refrén je tak nehlasitější částí celé písně. První část bridge je hrána v mezzopianu, které se v druhé části mění na mezzoforte a vyvrcholí opět v refrénu forte.

Ve skladbě se objevují čtyři harmonické funkce, a to tónika, dominanta, subdominanta a šestý stupeň neboli akordy D dur, Asus/C#, b moll 7 a G dur2. Tyto funkce se v každé části skladby vyskytují nepravidelně, mají různá pořadí. V následující tabulce je znázorněna harmonická posloupnost ve sloce od taktu 9 do taktu 16.

Sloka								
Takt	9	10	11	12	13	14	15	16
Akord	D dur		Asus/C#		b mi7		G2	
Harmonie	T		D		VI7		S	

Tabulka č. 6: harmonické postupy sloky – *Reaching For You*

Ve sloce můžeme vidět, že se každý akord opakuje ve dvou po sobě jdoucích taktech. Sloka končí až taktem 24, ale pořadí akordů je stejné jako v taktech 9 až 16. Sloka je tedy založena na střídání tóniky, dominanty v prvním obratu kvintsextakordu s průtahem, septakordu šestého stupně a subdominanty. Z hlediska akordických značek se u b mi7 jedná o západní b moll, tedy naše h moll.

6.3.1 Citová reflexe skladby

Skladba začíná jemně a melodicky, je zde kladen důraz na text, ze kterého vyplývá, že jde o oslavnou chválicí píseň. Skladba je silná, energická a povzbuzující. Jejím hlavním záměrem je uctívání, proto je vhodná pro zařazení do repertoáru chval určených k Bohoslužbě, ale svou energičností a veselostí je vhodná i na křesťanské koncerty určené např. pro mladší generaci. Píseň je o naději, životním vyznání, a proto může na posluchače působit slavnostně, vesele, povzbudivě a energicky, u některých

může vzbudit i nutkání k tanci. Další možnou vyvolanou emocií je pocit osvobození či úlevy, který mohou posluchači při poslechu skladby prožít. Skladba je velmi pozitivně naladěná, proto by měla posluchačům zlepšit celkově náladu a tento stav by měl přetrvávat i po skončení písně. I přes časté změny dynamiky si skladba stále zachovává svou energickou a pozitivní náladu. Některé posluchače by však mohlo odradit časté opakování stejných frází při refrénu, a tak vzbudit pocit nudy. Píseň je na tolik pozitivní, že je možné i vzbuzení negativních emocí, jako je např. podrážděnost, nepříjemnost nebo napětí, které může vést až ke vzteku. K negativním emocím však může dojít i u náročných posluchačů nebo hudebníků, pro které může být forma písně příliš jednoduchá a může je nudit, neboť se ve skladbě neodehrává nic neočekávaného. Vyvolat pozitivní emoce při poslechu této skladby může i sám zpěvák, neboť jeho hlas je na poslech příjemný a ve své roli „worship leadra“ odvádí skvělou a kvalitní práci.

6.3.2 Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem

Při poslechu skladby *Reaching For You* hodnotilo 20 respondentů konkrétní části a prvky ze skladby na základě svých emocí, které se v průběhu výzkumu měnily. Následující výsledky z dotazníkové šetření jsou udány v procentech.

Barva hlasu zpěváka působila na 75 % respondentů pozitivně, cítili ovlivnění z ní emoce povzbuzení, radosti, touhy či příjemnosti. 35 % respondentů uvedlo pocity nudy či opotřebovanosti.

Další hlasy ve skladbě vyvolaly u 85 % pozitivní emoce, a to pocity uklidnění, očekávání, energičnosti, či libosti. 25 % respondentů pocítilo naléhavost nebo nudu.

Nástrojové seskupení obsažené ve skladbě působilo na 75 % respondentů pozitivně. Cítili emoce pohody, příjemnosti, klidu nebo popudu k tanci. Dalších 25 % zaznamenalo negativní emoční reakci, a to roztržitost, neklid nebo nepříjemnost.

Při přechodu ze sloky na refrén z hlediska dynamiky pocítilo 95 % respondentů pozitivní emoci – osvobození, příjemnost, veselost, nadšení. Pouze 5 % respondentů pocítilo negativní emoční reakci.

Tempo skladby působilo na 85 % respondentů pozitivně. Tito respondenti pocítili emoční reakci radosti, příjemnosti, uklidnění, energie či popud k tanci. 15 % respondentů mělo z tempa skladby negativní emoce, např. nudu či napětí.

Tónina skladby vyvolala u 80 % pozitivní emoce – klid, příjemnost, uklidnění, radost. Zbýlých 20 % respondentů pocítilo negativní emoce.

6.4 Phil Wickham: Living Hope

Píseň *Living Hope*¹¹² je napsána ve čtyřčtvrtečním taktu v tónině Es dur. V následujícím schématu je znázorněna její forma:

Skladba je celkem dlouhá, má více než pět minut a její tempo je 72 úderů za minutu. Forma písně je v celku pravidelná, po krátké předešle následují dvě sloky a refrén s repeticí. Po refrénu následuje další sloka s repeticí a po ní krátký tag, ve kterém zazní celkem pět slov ve dvou taktech. Opakuje se refrén a závěr skladby je uzavřen opakováním posledních slov z refrénu.

Nejdůležitější a nejvýraznějším prvkem je po celou skladbu zpěv, který určuje hlavní rozdíly mezi jednotlivými částmi skladby. Důležitou roli zde hraje melodie, která je velmi bohatá, ve sloce se pohybuje na tónech od e1 do c2. Sloka začíná velmi klidně, až lyricky a plyne ve stejném duchu až do refrénu. Melodie druhé části sloky je vždy odlišná od první části, avšak konec sloky se liší pouze rytmem. Změny nástrojového obsazení nejsou výrazné, nástroje se postupně přidávají v konkrétních částech skladby. Refrén je o něco výš než melodie ve sloce – nejvyšším zpívaným tónem sloky je c2, zatímco refrén obsahuje nejvyšší tón e2. Celý refrén se pohybuje v rozpětí h1 – e2, tedy na čtyřech tónech. Některé tóny jsou oproti sloce až o oktávu výš. Projev refrénu je oproti

¹¹² Audio ukázka dostupná z: <https://www.youtube.com/watch?v=u-1fwZtKJSM>

klidné, lyrické sloce hlasitější a výraznější. Rytmus je během skladby spíše pravidelný, ale vyskytuje se zde i tečkovaný rytmus.

Ve skladbě se objevují celkem čtyři harmonické proměny, které jsou založeny na střídání tóniky, dominanty, subdominanty, šestého stupně, a to v každé části v jiném pořadí. V následujících tabulkách je znázorněn harmonický postup v předešle, sloce, refrénu a tagu skladby.

Předešle				
Takt	1	2	3	4
Akord	Es dur	As sus 2	Es dur	As sus 2
Harmonie	T	S	T	S

Tabulka č. 7: Harmonické postupy předešle – Living Hope

Předešle je krátká, skládá se celkem ze dvou akordů Es dur a As sus 2. Harmonický postup je tedy založen na střídání tóniky se subdominantou.

Sloka										
Takt	5	6	7		8	9	10	11		12
Akord	Es dur	B sus	As dur	c mi	B sus	Es dur	B sus	As dur	B sus	Es dur
Harmonie	T	D	S	VI	D	T	D	S	D	T
Takt	13	14	15	16	17	18	19		20	21
Akord	As dur	Es dur	c mi	B sus	Es dur	B sus	As dur	B sus	Es dur	As dur
Harmonie	S	T	VI	D	T	D	S	D	T	S

Tabulka č. 8: Harmonické postupy sloky – Living Hope

Každá sloka této skladby má kolem jedné minuty a její harmonický postup není zcela pravidelný. I když se ve sloce mění čtyři harmonické funkce – tónika, dominanty, subdominanta a šestý stupeň, jejich pořadí je nepravidelné a ztěžka najdeme jejich logickou posloupnost. Ve všech slokách této skladby se tedy objevují akordy Es dur, B sus, As dur a c moll. Některé takty obsahují pouze jednu harmonickou funkci, ale např. takt 7 obsahuje harmonické funkce dvě, a to subdominantu a šestý stupeň.

Refrén									
Takt	22		23		24		25		
Akord	As dur	Es dur	B dur	c mi	As dur	Es dur	B dur	c mi	B dur
Harmonie	S	T	D	VI	S	T	D	VI	D
Takt	26		27			28			29
Akord	As dur	Es dur	B dur	c mi	B dur	As dur	B sus	B dur	Es dur
Harmonie	S	T	D	VI	D	S	D	D	T

Tabulka č. 9: Harmonické postupy refrénu – Living Hope

V samotném refrénu se vyskytuje celkem 5 akordů, a to As dur, Es dur, B dur, c moll a B sus. Podobně jako sloka je harmonický postup v refrénu založen na tónice, dominantě, subdominantě a šestém stupni, a to nikoli v pravidelném pořadí. V každém taktu refrénu jsou obsaženy minimálně dva akordy, ale např. takt 28 je složen ze tří akordů – As dur, B sus a B dur. V akordech B sus a B dur je tvořen průtah kvarty k tercii.

Tag			
Takt	39		40
Akord	As dur	B sus	Es dur
Harmonie	S	D	T

Tabulka č. 10: Harmonické postupy tagu – Living Hope

Přechodnou část mezi třetí slokou a refrémem tvoří tzv. tag, který je zde dlouhý dva takty. Je složen z funkcí subdominanty, dominanty a tóniky neboli akordů As dur, B sus a Es dur. Celý tag graduje až do samotného refrénu, kde dosáhne gradace největšího vrcholu.

6.4.1 Citová reflexe skladby

Píseň od samého začátku působí velmi uklidňujícím až něžným dojmem, přitom v posluchači budí očekávání, zda přijde nějaká změna. Její pomalé tempo může posluchače přivést k zasnění a probudit v něm jisté touhy. Skladba je svým textem zaměřena na uctívání Ježíše Krista, kde zpěvák líčí, co pro něj Ježíš udělal a popisuje zde svoji vděčnost a vzdává mu slávu. Sloky písně proto působí dojemně až sentimentálně. V refrénu dochází k malému zesílení hlasitosti a přidání na dynamice, proto tato část zní více slavnostněji, ale stále s onou něžností. Nelze však vyloučit, že tato skladba některé posluchače neznudí nebo až nepodráždí. Důvodem může být celkový dojem z písně, neboť její forma je jednoduchá, melodie není příliš složitá a pro náročné posluchače se v písni neodehrává nic neobvyklého.

Skladba Living Hope je typickým příkladem písní, které jsou běžně hrávány při chvalozpěvech v dnešních protestantských církvích, jak u nás, tak i v zahraničí. Hlavní důraz je kladen na text, na to, o čem zpěvák zpívá a proč. Tato konkrétní píseň budí dojem, že zde autor vychází ze svých vlastních zkušeností, čím všim si v životě prošel a jak díky Bohu, překonal životní překážky. Tento motiv vlastní zkušenosti budí u posluchačů důvěryhodnost, a proto nemají problém se písni poddat a soucítit se zpěvákem (mnohdy

i proto, že zrovna prochází podobným obdobím života, jako sám autor). Tato skladba také podléhá lidské představivosti, která ještě více prohlubuje emoce, a to hlavně v částech textu, ve kterých se objevují různá přirovnání či popis konkrétní situace. Příkladem je tento úryvek z textu první sloky:

How great the chasm that lay between us

How high the mountain I could not climb

In desperation, I turned to heaven

*And spoke Your name into the night*¹¹³

6.4.2 Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem

Při poslechu skladby *Living Hope* hodnotilo 20 respondentů konkrétní části a prvky ze skladby na základě svých emocí, které se v průběhu výzkumu měnily. Následující výsledky z dotazníkové šetření jsou udány v procentech.

Změna výšky melodie při přechodu ze sloky na refrén působila na 75 % respondentů pozitivně, pocítili emoce štěstí, nadšení, příjemnosti, probuzení či energičnosti. 25 % respondentů reagovalo negativně, kdy při jejich reakci pocítili emoce jako napětí, neklidu a smutku.

Barva hlasu zpěváka působila na 80 % respondentů pozitivně – pocítili emoce jako klid, jemnost, něžnost či příjemnost. Na 20 % respondentů působila barva hlasu zpěváka negativně, pociťovali emoce nudy, smutku či vzteku.

Část tag měla na 70 % respondentů pozitivní vliv. Tag u nich vyvolal pocity naděje, dodání síly, probuzení či pozitivní napětí. Dalších 30 % respondentů uvedlo pocity nudy či negativního napětí.

Harmonické postupy ve skladbě působily na 90 % respondentů pozitivně – prožívali pocity energie, radosti, příjemnosti, klidu a vyrovnanosti. Pouze 10 % respondentů prožilo negativní emoce.

Tempo skladby vyvolalo u 65 % pozitivní emoční reakci – příjemnost nebo radost. 35 % respondentů prožilo negativní emoci, a to smutek, nudu nebo utahanost.

¹¹³ Azlyrics: *Phil Wickham Lyrics* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.azlyrics.com/lyrics/philwickham/livinghope.html>

Tónina skladby měla pozitivní vliv na 85 % respondentů. Ti uvedli, že prožívali pocity štěstí, klidu, radosti, krásy nebo povzbuzení. 15 % respondentů uvedlo negativní emoci, a to převážně nudy.

Délka skladby vyvolala u 55 % pozitivní emocionální reakci – převážně pocit pohody. Dalších 45 % respondentů uvedlo jako negativní emocionální reakci znudění, uspání či neklid.

6.5 Kari Jobe: Let the Light In

Skladba *Let the Light In*¹¹⁴ je v originále napsána v tónině E dur ve čtyřčtvrtečním taktu. Její tempo odpovídá 75 úderům za minutu, avšak v části bridge se tempo zdvojnásobuje na 150 úderů za minutu. V následujícím schématu je znázorněna její forma, časová stopáž a u konkrétní části znějící hudební nástroje.

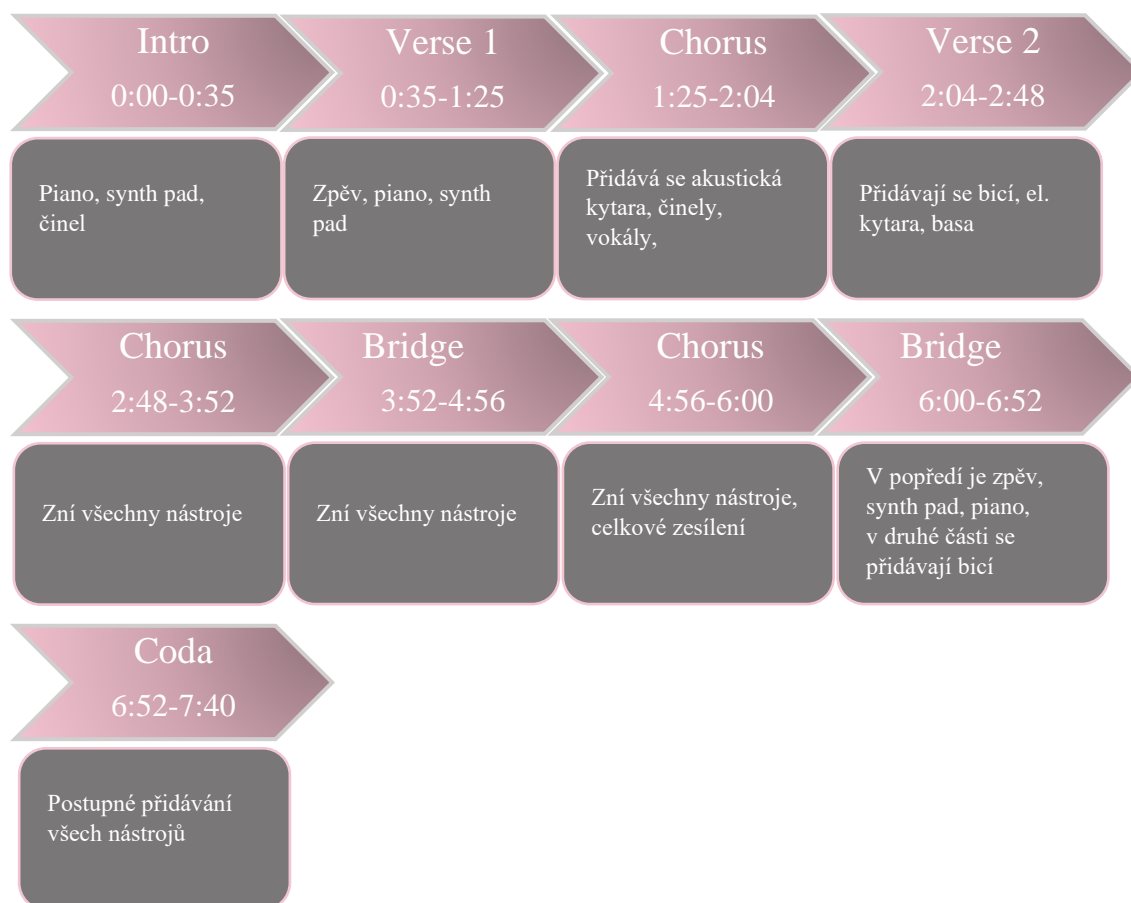

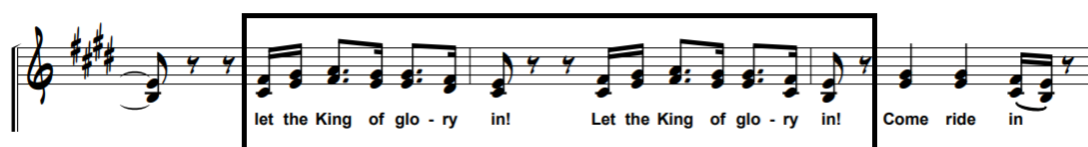
Schéma znázorňuje formu písně, která začíná intrem, po něm následuje sloka, která se střídá s refrénem a opakuje se znovu sloka a refrén. Následuje bridge, refrén a znovu bridge, celou skladbu uzavírá coda. V této skladbě bridge nepůsobí pouze jako

¹¹⁴ Audio ukázka dostupná z: <https://www.youtube.com/watch?v=gw7x08uDqoE>

přechodná část, ale jako část plnohodnotná, naprosto odlišná od všech ostatních částí, jeho časová stopáž je kolem jedné minuty a je tak delší než samotná sloka. Celková délka skladby je 7:40 minut.

Rozsah melodie sopránu se v celé skladbě pohybuje na tónech od h do h1. Melodie hlavního hlasu (sopránu) se ve sloce i refrénu pohybuje na tónech e1 až a1. Nejnižší položenou částí skladby je bridge, který se pohybuje na tónech h až e1, proto může na posluchače působit slavnostně a energicky, a to i díky zdvojnásobenému tempu. Avšak kvůli jeho délce a opakování stejného motivu může u posluchače vzbudit pocity nudy i přes jeho veselost.

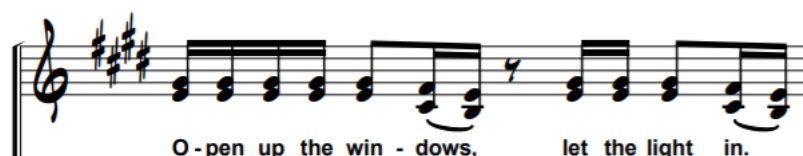
Zpěv melodie začíná v první sloce, je pouze jednohlasý a klidný, obsahuje jeden hlavní motiv. V refrénu se přidávají další hlasy, které zpívají harmonii o velkou tercii níž. Vyskytují se zde dva hlavní motivy, první motiv je založen na melodii sestupné, zatímco druhý motiv je složen z melodie vzestupné i sestupné s tečkovaným rytmem – opakuje se zde text *Let the King of glory in!*

Jak již bylo zmíněno, bridge je složen pouze z jednoho motivu, který se neustále opakuje. Zpívá se v něm *Open up the windows, let the light in*, je založen na jednom tónu, pouze na uprostřed a na konci je jednoduchý melodický pohyb směrem dolů.

V druhé části bridge se hlavní melodie sopránu posouvá o velkou tercii výš a předchozí melodii sopránu převezme alt.

Ve skladbě se objevuje celkem pět harmonických funkcí a to tónika, subdominanta, dominanta, druhý stupeň a šestý stupeň. Nejzajímavější je harmonický postup v refrénu, kde se vystřídá všech pět harmonických funkcí. V následující tabulce jsou zobrazeny takty 17 až 21.

Refrén							
Takt	17	18		19	20		21
Akord	E dur	F#m7	E/G#	C#m7	B dur	A dur	E dur
Harmonie	T	II7	T	VI7	D	S	T

Tabulka č. 11: Harmonické postupy refrénu – *Let the Light In*

V refrénu můžeme vidět, že je harmonie založena na střídání tóniky, septakordu druhého stupně, tóniky v prvním obratu, septakordu šestého stupně, dominanty a subdominanty. Od taktu 21 se opakují stejné harmonické funkce jako v taktech 17 až 20. nutné je také podotknout, že z hlediska akordických značek se u B dur jedná o západní B, tudíž naše H dur.

6.5.1 Citová reflexe skladby

Skladba *Let the Light In* je svým charakterem zaměřena hlavně na uctívání, proto je vhodná pro nedělní Bohoslužbu nebo na hudební akce zaměřené na chvály a uctívání. Text této písně vychází převážně z knihy žalmů, ale čerpá také z dalších biblických knih, jako např. Efezským nebo Římanům. Skladba začíná v pomalém, klidném tempu, proto zprvu působí klidně. Když začne zpěvačka zpívat hlavní melodii, skladba začíná působit velmi něžně, příjemně až sentimentálně. Skladba nabírá na intenzitě a pocity se mění – můžou se dostavit emoce jako lehké napětí, očekávání, veselost nebo nadšení. Některé části jsou zdlouhavé a mohou některé posluchače přestat bavit a znudit je. V druhé polovině skladby se tempo skladby zdvojnásobuje a emoce posluchačů se mohou opět změnit. Píseň najednou působí mnohem energičtěji, slavnostněji a veseleji. Často přítomné jsou také gradace a změny dynamiky, které u poslechu této skladby mohou probudit v posluchačích nervozitu a napětí – to by se však mělo uklidnit při návratu k refrénu. Píseň je obecně velmi pozitivní a může zlepšit posluchačům náladu, přivést je na jiné myšlenky a vyvolat silné prožitky. Samotná píseň nabádá k tomu, aby lidé otevřeli svá srdce a nechali jím prostoupit světlo – píseň tedy není v žádném smyslu negativní a jejím záměrem je probuzení a povzbuzení posluchačů.

6.5.2 Citová reflexe skladby v souvislosti s dotazníkem

Při poslechu skladby *Let the Light In* hodnotilo 20 respondentů konkrétní části a prvky ze skladby na základě svých emocí, které se v průběhu výzkumu měnily. Následující výsledky z dotazníkové šetření jsou udány v procentech.

Melodie sloky a refrénu vyvolala u 80 % respondentů pozitivní emocionální reakce. Uvedli emoce jako překvapení, klid, něžnost nebo přitažlivost. 20 % respondentů pocítilo negativní emoce jako např. nuda či neklid.

Tečkovaný rytmus v refrénu vyvolal u 65 % pozitivní reakce, např. energii či radost. U 35 % respondentů tečkovaný rytmus vyvolal negativní emoce jako napětí, zneklidnění, podráždění či sentimentality.

Při změně tempa v části bridge pocítilo 80 % respondentů pozitivní reakci, např. nadšení, energii či excitaci. 20 % respondentů pocítilo negativní emoce jako neklid, nepříjemnost či nudu.

Vícehlas v části bridge působil na 65 % respondentů pozitivně. Pociťovali emoce jako energičnost, nadšení či radost. 35 % respondentů uvedlo, že pocítili negativní emoce jako např. zneklidnění, napětí nebo intenzivnost.

Z hlediska délky působila část bridge na 45 % respondentů pozitivně. Na 55 % respondentů, tak působila délka bridge negativně, kdy pociťovali emoce jednoduše, nudy, zneklidnění, podráždění či otravnosti.

Část bridge z hlediska dynamiky působila na 65 % respondentů pozitivně, kdy prožívali emoce vzrušení, energičnosti či nadšení. 35 % respondentů prožilo negativní emoce jako např. napětí, neklid, či zklamání.

Tempo skladby vyvolalo u 75 % pozitivní reakce. Tito respondenti uvedli pocity klidu, něžnosti, ladnosti a příjemnosti. U 25 % respondentů se projevíly negativní emoce jako jsou pocity vážnosti, zrudění, otravnosti či znepokojení.

Tónina skladby měla na 85 % respondentů pozitivní vliv. uvedli pocity jako radost, příjemnost, klid, pokoj a něha. Pouze 15 % respondentů pocítilo negativní emoce.

7 Shrnutí

Tato kapitola navazuje na citovou reflexi skladeb v souvislosti s dotazníkem. Autorka zde uvádí výsledky z dotazníkové šetření a vychází z porovnávacích otázek, jejichž účelem bylo zjistit, které skladby měly na respondenty největší emocionální vliv.

Otázka č. 7 ověřovala, která skladba se účastníkům dotazníkového šetření nejvíce líbila. Celkově nejlépe hodnocenou skladbou ze všech pěti vybraných písní byla „*Still Rolling Stones*“, která se líbila 45 % respondentů. Druhou nejlépe hodnocenou skladbou je „*Reaching For You*“, kterou uvedlo 30 % respondentů. 15 % respondentů se nejvíce líbila skladba „*Scandal Of Grace*“ a zbylým 10 % se nejvíce líbila píseň „*Let the Light In*“. Žádný respondent neuvedl za nejvíce líbivou píseň „*Living Hope*“.

Otázka č. 9 ověřovala, která ze skladeb vzbudila u respondentů pozitivní emoce. U 35 % respondentů vzbudila pozitivní emoce skladba „*Reaching For You*“. 20 % respondentů prožilo pozitivní emoce u písni „*Still Rolling Stones*“ a dalších 20 % respondentů u písni „*Scandal Of Grace*“. 15 % respondentů reagovalo pozitivně na skladbu „*Let the Light In*“ a u zbylých 10 % respondentů vyvolala pozitivní emoce skladba „*Living Hope*“.

Otázka č. 10 ověřovala, jaká skladba vyvolala u respondentů negativní emoce. 30 % respondentů uvedlo, že negativní emoce prožili u skladby „*Living Hope*“. U 25 % respondentů vyvolala negativní emoce píseň „*Still Rolling Stones*“ a u 25 % respondentů píseň „*Let the Light In*“. Skladba „*Scandal Of Grace*“ působila negativně na 20 % účastníků, ale žádný účastník nepocítil negativní emoce u skladby „*Reaching For You*“.

7.1 Zhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1

Vybrané křesťanské skladby ovlivní pozitivně náladu posluchačů.

Hypotéza byla potvrzena.

U 70 % respondentů se nálada výrazně zlepšila, 20 % respondentům zůstala nálada stejná jako před poslechem skladeb a 10 % respondentům se nálada zhoršila.

Hypotéza č. 2

Rychlé tempo vybraných křesťanských skladeb vyvolá u posluchačů pozitivní emoce.

Hypotéza byla potvrzena.

95 % respondentů uvedlo, že u nich rychlé tempo vybraných skladeb vyvolalo pozitivní emoce. Pouze 5 % respondentů uvedlo, že mělo rychlé tempo na jejich emoce negativní vliv.

Hypotéza č. 3

Pomalé tempo vybraných křesťanských skladeb vyvolá u posluchačů negativní emoce.

Hypotéza byla potvrzena.

70 % respondentů uvedlo, že při pomalém tempu skladeb prožívali negativní emoce. Na zbylých 30 % respondentů mělo pomalé tempo skladeb pozitivní vliv.

Hypotéza č. 4

Vybrané křesťanské skladby v tónině durové vyvolají u posluchačů pozitivnější emoce než skladby v tónině moll.

Hypotéza byla potvrzena.

Vybrané skladby v durové tónině vyvolaly u 100 % respondentů pozitivní emoce, zatímco skladby v mollové tónině vyvolaly u 80 % respondentů negativní emoce a zbylým 20 % emoce pozitivní.

Zhodnocení praktické části

Praktická část byla zpracována postupně. Nejprve bylo nutné vybrat pět skladeb, které by byly navzájem odlišné. Při výběru autorka zjistila, že mnoho křesťanských populárních skladeb se od sebe navzájem moc neliší, často jsou skladby napsány ve stejném taktu a mají velmi podobnou formu. Další podobnost autorka objevila v dynamice skladeb – skladby často začínají v pomalém tempu, nižší hlasitosti a v malém seskupení nástrojů. Píseň postupně narůstá na dynamice, přidávají se nástroje, tempo se zdvojnásobí a hlasitost se zesiluje, na konci dosahuje píseň vrcholu. Dalším problémem, který se objevil, bylo sehnat notový materiál. Autorka již měla vybrané skladby, ovšem zjistila, že nemají notový materiál, proto musela vybrat skladbu jinou. Po zajištění všech notových materiálů autorka provedla i za pomoci audio nahrávek hudební analýzu. V návaznosti na konkrétní hudební prostředky z analyzovaných skladeb, autorka vypracovala citovou reflexi u každé skladby zvlášť, kde vycházela z tabulky č. 1 – Přehled emocí. Na jejím základě autorka vytvořila u každé skladby predikce emočního působení.

Na základě těchto vyhotovených analýz byl sestaven dotazník. Dotazník obsahuje 12 otázek a 5 skladeb, které obsahují další podotázky související s konkrétní skladbou. Výzkum probíhal s respondenty po malých skupinkách. Autorka dávala respondentům přesné instrukce k vyplnění dotazníku. Respondentům byly postupně pouštěny konkrétní nahrávky skladeb, při čemž měli za úkol soustředit se na své emoce a vždy tuto emoci zapsat. Výzkum trval s každou skupinou kolem 60 minut. Během výzkumu činilo respondentům největší potíže přesně pojmenovat svoje emoce. Pro respondenty bylo náročné svoje emoce přesně vystihnout či popsat jedním slovem, spíše by dokázali své emoční reakce postihnout nějakou asociací.

Po vyhodnocení výsledků autorka dopracovala citovou reflexi skladby v souvislosti s dotazníkem, ve které objasňuje výsledky dotazníkové šetření každé konkrétní skladby.

Celkové výsledky práce ukazují, že má současná křesťanská hudba na psychiku člověka pozitivní vliv. Dále by se dalo zkoumat, jaké emoce lidé pocítují při chvalozpěvech z hlediska spirituálního, to by ovšem musel výzkum probíhat za jiných podmínek.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala současnou křesťanskou populární hudbou a jejím hlavním cílem bylo zjistit, jaký vliv má tato hudba na psychickou stránku člověka, a to zejména na lidské emoce. Teoretická část se věnuje vývoji křesťanské hudby od doby starožidovské přes dobu 20. století až do současnosti. Současná křesťanská hudba stále vychází z hudby starožidovské, její vliv je zde viditelný i v dnešní době, kdy je účel této hudby stále stejný, a to oslavit a uctívat Boha. Ve 20. století hrála důležitou roli hudba světská, kterou ovládl nový žánr rokenrol. Tento nový hudební styl pronikl i do hudby duchovní, a tak se i křesťanská hudba posunula na populární úroveň. Teoretická část se dále věnuje současným uznávaným umělcům či kapelám populární křesťanské hudby, jako je např. Chris Tomlin, Lauren Daigle, Kari Jobe, Phil Wickham, Skillet nebo Hillsong UNITED. V další části se autorka zabývala hudební psychologií ve spojitosti s křesťanskou hudbou a jejím vlivem na psychiku člověka. Důležitou roli zde hrají emoce, které jsou velmi nestálé a proměnlivé v závislosti na okolnostech. Hlavním záměrem bylo vystihnout, které výstavbové prostředky mají největší vliv na emoce posluchačů a jaké emocionální reakce mohou posluchači během poslechu křesťanských písní prožít.

Praktická část je zaměřena na hudební i nehudební analýzu pěti křesťanských skladeb, kde autorka zkoumala stejné a odlišné znaky křesťanských populárních písní, jejich formu, délku, tóninu, takt či harmonické postupy a melodie. Na základě těchto analýz byl vyhotoven nestandardizovaný dotazník, který byl použit při výzkumu, z jehož výsledků autorka vychází při sestavování výsledků citové reflexe každé z pěti skladeb. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jak na tyto autorkou zvolené křesťanské skladby budou respondenti reagovat a jaké budou prožívat emoce při konkrétních výstavbových prvcích skladby. Dalším cílem bylo potvrdit či vyvrátit hypotézy.

Výzkum potvrdil, že má současná křesťanská hudba na psychiku posluchačů pozitivní vliv. 70 % účastníků se od začátku výzkumu po poslechu vybraných pěti skladeb nálada zlepšila. Dále výzkum potvrdil, že pozitivnější emoční reakce posluchači prožívají při poslechu hudby v rychlém tempu (potvrzeno u 95 % respondentů). Písně v tempu pomalém vyvolaly negativní emoce u 70 % respondentů. Celkově nejpozitivnější emoce u respondentů vyvolala skladba Chrise Tomlina – „*Reaching For You*“. Autorčiny výzkumné otázky byly zodpovězeny a hypotézy potvrzeny, výzkum tak považuje za úspěšný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

ARGYRAKIS, Andy. *OPENINGACTS – Get to know Chris Tomlin*. CCM. Nashville: Salem Publishing, 2001, s. 32. ISSN 1524–7848.

FRANĚK, Marek. *Hudební psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005.

KOLMAN, V. *O čem se nedá mluvit, o tom se musí zpívat*. 1.vydání. Praha: FILOSOFIA, 2017. ISBN 978-80-7007-498-5.

LINHART, Josef. *Základy obecné psychologie*. Praha 1981. NAVRÁTIL, M. *Dějiny hudby*. Ostrava: Montanex, 2013.

MILLER, Mandi a STRONGMAN, Kenneth. *The Emotional Effects of Music on Religious Experience: A Study of the Pentecostal-Charismatic Style of Music and Worship*. *Psychology of Music* [online]. 2016 [cit. 2020-12-10]. ISSN 0305-7356.

NAKONEČNÝ, Milan. *Lidské emoce*. Praha 2000. ISBN 80-20007-63-6.

NAVRÁTIL, Miloš. *Dějiny hudby*. Ostrava: Montanex, 2013. ISBN 978-80-7225-393-7.

POLEDŇÁK, Ivan. *K metodologickým otázkám psychologie hudby*. Hudební věda, 1973, č. 4.

POWELL, Mark. *Encyclopedia of contemporary Christian music* [online]. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2002 [cit. 10. 12 .2020]. ISBN 1565636791. Dostupné z: <https://archive.org/details/encyclopediaofco00mark/page/n4/mode/1up>

REDMAN, Matt. *Neuhasitelné uctívání*. 1.vydání. Příbram: Křesťanské společenství Příbram, 2003. ISBN 80-239-4684-6.

SEASHORE, Carl. *Psychology of Music*. New York 1967.

SEDLÁK, František, & VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013.

ŠUPOL, Pavel. *Křesťan a hudba*. Olomouc: Jiří Polach, 2008.

TRSTENSKÝ, František: *Úvod do knihy Žalмов*. Ružomberok: Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2008.

URQUHART, Colin. *True worship*. Horsham: Kingdom Faith, 2003. ISBN 1-900409-41-0.

WEBSTER, Gregory a WEIR Catherine. *Emotional Responses to Music: Interactive Effects of Mode, Texture, and Tempo. Motivation and Emotion* [online]. 2005 [cit. 10. 12. 2020]. ISSN 0146-7239. Dostupné z: <https://psycnet.apa.org/record/2005-06447-002>

WOMMACK, Andrew. *Účinky chvály*. 1. vydání. Zlín: Slovo pro každý den, 2009. ISBN 1-881541-83-5.

Internetové zdroje

ALLMUSIC, *AllMusic Review by James Christopher Monger* [online]. 2013 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/album/burning-lights-mw0002423075>

ALLMUSIC, *Artist Biography by Jason Ankeny* [online]. 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/hillsong-mn0000679370/biography>

ALLMUSIC, *Artist Biography by Jason Ankeny* [online]. 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/hillsong-worship-mn0001084567/biography>

ALLMUSIC, *Artist Biography by Mark Deming* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/chris-tomlin-mn0000100575/biography>

ALLMUSIC, *Kari Jobe* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/kari-jobe-mn0000549197/biography>

Apple Music, *Lauren Daigle* [online]. 2021 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://music.apple.com/cz/artist/lauren-daigle/722177758>

ALLMUSIC, *Phil Wickham* [online]. 2020 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/phil-wickham-mn0000340006/biography>

ALLMUSIC, *Skillet* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/skillet-mn0000749571/biography>

ALLMUSIC, *Tauren Wells* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/tauren-wells-mn0002716348/biography>

BREATHecast, Hillsong United 'Zion' Album Review [online]. 2012 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.breathecast.com/articles/hillsong-united-zion-album-review-christian-music-news-inspirational-rock-band-5731/>

CCM MAGAZINE, Royal Tailor front man Tauren Wells announces solo project [online]. 2016 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.ccmagazine.com/news/royal-tailor-front-man-tauren-wells-announces-solo-project/>

Celebrity Biographies, Chris Tomlin – životopis a čistá hodnota, seznamte se s ním s těmito 5 fakty [online]. 2019 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://offdranch.com/cs/musicians/7981-chris-tomlin-8211-biography-and-net-worth-get-to-know-him-with-these-5-facts.html>

CENTRICITY MUSIC, Lauren Daigle – Worship Song of the Year [online]. 2015 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://centricitymusic.com/lauren-daigle-worship-song-year/>

Crono Caro, Lauren Daigle – životopis, je gay nebo homosexuál, kdo je jejím manželem? [online]. 2019 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://cronocar.com/cs/musicians/3552-lauren-daigle-8211-biography-is-she-gay-or-homosexual-who-is-her-husband.html>

CROSSRHYTHMS, Hillsong Worship [online]. 2021 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: https://www.crossrhythms.co.uk/artists/Hillsong_Worship/26915/

Daily News Journal, Kari Jobe in concert at World Outreach [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/kari-jobe-mn0000549197/biography>

Eden.co.uk, People: Hillsong UNITED's new 2019 album [online]. UK, 2019 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.eden.co.uk/blog/worship/people-hillsong-united-s-new-2019-album-p1778766>

Hillsong Church, THE SOUND OF OUR HOUSE [online]. 2019 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://hillsong.com/about/>

Hudba krestanu, Lauren Daigle [online]. 2017 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <http://hudbakrestanu.cz/zahranicni-hudba/pop/lauren-daigle/>

HUFFPOST, Australia's Hillsong Church Has Astonishingly Powerful Global Influence [online]. 2013 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/australia-hillsong-church-influence_n_4214660

Chování a prožívání, psychické procesy, stavy. *Studium psychologie* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/obecna-psychologie/3-chovani.html>

IMDb, Blade Runner 2049 [online]. 2017 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt1856101/soundtrack>

JACKSON, Cherese. *Guardian Liberty Voice: Hillsong United Led GMA Dove Awards With Five Wins [Video]* [online]. 2014 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://guardianlv.com/2014/10/hillsong-united-led-gma-dove-awards-with-five-wins-video/>

KARI JOBE, ABOUT KARI JOBE [online]. 2021 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.karijobe.com/about>

Křesťan a hudba, Skillet [online]. 2008 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <http://hudba.signalny.cz/interpreti/45-skillet.html>

MCDOWELL, Amy. Contemporary Christian Music. In: Grove Music Online. [online]. 11. února 2013 [cit. 10. 12 .2020]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002234810>

Musicologica: HUDBA A SPEV V BIBLIÍ [online]. 2019 [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <http://www.musicologica.eu/hudba-a-spev-v-biblii/>

NEWRELEASE TODAY, Evan Wickham [online]. 2018 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://www.newreleasetoday.com/artistdetail.php?artist_id=1013

POWELL, M. Encyclopedia of contemporary Christian music [online]. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2002 [cit. 10. 12 .2020]. ISBN 1565636791.

Dostupné z: <https://archive.org/details/encyclopediaofco00mark/page/n4/mode/1up>

RELEVANT MAGAZINE, *Kari Jobe And Cody Carnes On Injustice, 'The Blessing' And Their New Album* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.relevantmagazine.com/culture/kari-jobe-and-cody-carnes-on-injustice-the-blessing-and-their-new-album/>

ROCK FOR PEOPLE, *Skillet* [online]. 2021 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://rockforpeople.cz/cs/lineup/skillet-2/>

SKILLET, *LATEST NEWS* [online]. 2013 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.skillet.com/blog/get-inside-scoup-ccm-magazines-studio-feature-skillet-205361>

Songfacts, *Monster by Skillet* [online]. 2009 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/skillet/monster>

STUDENT ACTIVITIES, *Phil Wickham* [online]. 2018 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.liberty.edu/campusrec/student-activities/blog/preview-phil-wickham/>

Studentům pedagogiky: Obecná psychologie. *Pedagogika.skolni.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://pedagogika.skolni.eu/psychologie/psychologie-2/#5>

SWCS Media, *Darlene Zschech Interview* [online]. 2005 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.swcs.com.au/darlene%20zschech.htm>

Youtube, *Kari Jobe with Sadie Robertson Huff on the Whoa That's Good Podcast* [online]. 2020 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5bwYzSVq0Ho>

YouTube, *Skillet – Monster (Official Video)* [online]. 2009 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=1mjIM_RnsVE

DVD

DAIGLE, Lauren. *Look Up Child* [DVD]. Eastbourne: Centricity Music, 2018.

UNITED. *People* [DVD]. Sydney: Hillsong Music, 2018.

Y&F. *YOUTH REVIVAL* [DVD]. Sydney: Hillsong Music Publishing, 2015.

Přílohy

Dotazník pro bakalářskou práci

Dobrý den,

jmenuji se Petra Šulcová, jsem studentka 3. ročníku Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. V současné době píšu bakalářskou práci na téma Současná křesťanská hudba a její vliv na psychiku člověka. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku. Dotazník je anonymní a všechna data budou využita pouze jako podklad pro moji bakalářskou práci. Děkuji za spolupráci.

- 1) Pohlaví:
- 2) Věk:
- 3) Vyznání:
- 4) Nejvyšší dosažené vzdělání:
- 5) Hudební vzdělání/hraji na hudební nástroj:
- 6) Popište pár slovy, jakou máte zrovna náladu/v jakém jste citovém rozpoložení:

1. Skladba – Lauren Daigle: Still Rolling Stones. Znáte tuto skladbu? Ano x Ne

- a) Jaký pocit jste měli z melodie sloky?
- b) Jakou konkrétní emoci u Vás vzbudila barva hlasu zpěvačky?
- c) Jaký jste měli pocit z dalších hlasů ve skladbě?
- d) Jakou emoci jste pocítili při zpomalení v části bridge:
- e) Jaký pocit jste měli z melodie u bridge?
- f) Jakou emoci u vás vyvolal návrat z bridge do refrénu?
- g) Jakou emoci u Vás vyvolalo tempo skladby?
- h) Jakou emoci u Vás vyvolala tónina skladby?
- i) Jaký je Váš celkový dojem/pocit ze skladby Still Rolling Stones?

2. Skladba – Hillsong UNITED: Scandal of Grace. Znáte tuto skladbu? Ano x Ne

- a) Jaký pocit jste měli z rozdílné výšky melodie u sloky a refrénu?
- b) Jakou konkrétní emoci u Vás vzbudila barva hlasu zpěváka?
- c) Jakou emoci u Vás vyvolal přechod ze sloky na refrén?
- d) Jakou emoci u Vás vyvolal intervalový skok v bridgi:
- e) Jaký pocit ve vás vyvolalo složení nástrojů obsažených ve skladbě?
- f) Jakou emoci u Vás vyvolala tónina skladby?

- g) Zkuste tipnout, v jakém taktu je skladba napsána:
- h) Jakou emoci u Vás tento takt vyvolal?
- i) Jakou emoci u Vás vyvolalo tempo skladby?
- j) Jaký je Váš celkový dojem z této skladby?

3. Skladba – Chris Tomlin: Reaching For You. Znáte tuto skladbu? Ano x Ne

- a) Jakou emoci byste ohodnotili barvu hlasu zpěváka?
- b) Jakou emoci cítíte, když se ve skladbě přidávají k hlavnímu hlasu další vokály?
- c) Jaký pocit máte ze složení nástrojů obsažených v této skladbě?
- d) Jaký pocit jste měli při přechodu ze sloky na refrén (z hlediska dynamiky)?
- e) Jakou emoci u Vás vyvolalo tempo skladby?
- f) Jak na Vaše emoce působila tónina skladby?
- g) Tipněte, v jakém taktu je skladba zapsána. Jaký pocit máte z tohoto taktu?
- h) Jaký je Váš celkový dojem z této skladby?

4. Skladba – Phil Wickham: Living Hope. Znáte tuto skladbu? Ano x ne

- a) Jakou emoci u Vás vyvolala změna výšky melodie v přechodu ze sloky na refrén?
- b) Ohodnoťte barvu hlasu zpěváka:
- c) Co jste cítili u části skladby tag?
- d) Jaký pocit máte z harmonických postupů, které jsou ve skladbě využity?
- e) Jak na Vaše emoce působilo tempo skladby?
- f) Jaký pocit jste měli z tóniny skladby?
- g) Jak na Vás působila délka písně?
- h) Jaký je Váš celkový dojem z této skladby?

5. Skladba – Kari Jobe: Let the Light In. Znáte tuto píseň? Ano x ne

- a) Ohodnoťte melodii sloky a refrénu:
- b) Ohodnoťte barvu hlasu zpěvačky:
- c) Jaký máte pocit z tečkovaného rytmu v hlavním motivu refrénu?
- d) Jakou emoci jste pocítili při změně tempa v části bridge?
- e) Jakou emoci u vás vyvolal vícehlas v části bridge?
- f) Ohodnoťte, jak na Vás působil bridge (z hlediska jeho délky):

- g) Jakou emoci jste cítili u dynamiky v části bridge?
 - h) Jak na Vaše emoce působilo tempo skladby?
 - i) Jaký pocit jste měli z tóniny skladby?
 - j) Jaký je Váš celkový dojem z této skladby?
- 7) Která skladba se Vám nejvíce líbila?
 - 8) Jaký emoční rozdíl na sobě pozorujete při poslechu pomalé a rychlé skladby?
 - 9) Která skladba u Vás vzbudila pozitivní emoce?
 - 10) Která skladba u Vás naopak vyvolala negativní emoce?
 - 11) Zaznamenali jste u těchto pěti skladeb nějaký spirituální dotek/zážitek?
 - 12) Změnila se Vaše nálada od začátku výzkumu? Popište jak: